

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
ได้พิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตรแล้ว
เมื่อวันที่ 13 พ.ค. 2565
โดยระบบ CHECO

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561)

ใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงการรับรองหลักสูตรเท่านั้น
(ไม่ใช่เอกสารที่เป็นทางการจาก สป.อว.)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

KASETSART UNIVERSITY
BANGKOK, THAILAND

รหัสหลักสูตร สกข. (14 หลัก)

25410021100492 หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
ได้พิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตรแล้ว
เมื่อวันที่ 13 พ.ค. 2565
โดยระบบ CHECO

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561)

ใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงการรับรองหลักสูตรเท่านั้น
(ไม่ใช่เอกสารที่เป็นทางการจาก สป.อว.)

หน่วยงาน	คณะ	รหัสอ้างอิงเพื่อการติดตามหลักสูตร	รหัสหลักสูตร	ชื่อหลักสูตร	ระดับการศึกษา	วันที่รับทราบ	ประเภทการดำเนินการ
มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์	คณะ มนุษยศาสตร์	25410021100492_2150_IP	25410021100492	หลักสูตรศิลป ศาสตรมหา บัณฑิต สาขา วิชาปรัชญาและ ศาสนา หลักสูตร ปรับปรุง (พ.ศ.2561)	ปริญญาโท	13/05/2565	ปรับปรุงตามกำหนดรอบ ปรับปรุง

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
ได้พิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตรแล้ว
เมื่อวันที่ 13 พ.ค. 2565
โดยระบบ CHECO

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561)

ภาควิชาปรัชญาและศาสนา
คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงการรับรองหลักสูตรเท่านั้น
(ไม่ใช่เอกสารที่เป็นทางการจาก สป.อว.)

สภา มก. อนุมัติในการประชุมครั้งที่ ..... 7 / 2561

เมื่อวันที่ ..... 21 / กรกฎาคม 2561

อธิการบดีให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ..... 8 กรกฎาคม 2561

แบบในการเสนอขอปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

เพื่อเสนอมหาวิทยาลัย

การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา ฉบับ พ.ศ. 2561

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

*****

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
ได้พิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตรแล้ว
เมื่อวันที่ 13 พ.ค. 2565
โดยระบบ CHECO

1. หลักสูตรฉบับดังกล่าวนี้ ได้รับทราบ/รับรองการเปิดสอนจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2556 และได้รับอนุมัติเปิดสอนจากสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556
2. สภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้อนุมัติการปรับปรุงแก้ไขครั้งนี้แล้ว ในคราวประชุมครั้งที่ 1/2561... เมื่อวันที่ 21... เดือน กรกฎาคม... พ.ศ. 2561
3. หลักสูตรปรับปรุงแก้ไขครั้งนี้ เริ่มใช้กับนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2561 ตั้งแต่ภาคการเรียนที่ 1 เป็นต้นไป
4. เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
  - 4.1 เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) โดยเน้นเรื่อง ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และการวิจัยพัฒนา
  - 4.2 เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาหลักที่สำคัญในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ในประเด็นการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย โดยเน้นให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม
  - 4.3 เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564 ยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างระบบและแผนพัฒนาทักษะด้านการวิจัยให้เยาวชนในระดับนักเรียนและนักศึกษา โดยการร่วมมือกับหน่วยงานด้านการศึกษา
  - 4.4 เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับผลการวิจัยสถาบันโดยมีข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มรายวิชาในหลักสูตรให้มีความหลากหลาย
  - 4.5 ปิดแผน ข เพราะหลักสูตรต้องการให้นิสิตผ่านกระบวนการเขียนวิทยานิพนธ์จากแผน ก แบบ ก 2
5. สาระในการปรับปรุงแก้ไข
  - 5.1 ลดจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร จากเดิมไม่น้อยกว่า 45 หน่วยกิต เป็น ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต
    - 5.1.1 หลักสูตรแผน ก แบบ ก 2
      - ลดหน่วยกิตวิชาเอก จากเดิมไม่น้อยกว่า 33 หน่วยกิต เป็นไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต
      - ลดหน่วยกิตวิชาเอกบังคับ จากเดิม 18 หน่วยกิต เป็น 13 หน่วยกิต

- ลดหน่วยกิตวิชาเอกเลือก จากเดิม ไม่น้อยกว่า 13 หน่วยกิต เป็น ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต

5.2 ยกเลิกแผนการเรียน แผน ข

5.3 ปิดรายวิชา จำนวน 4 รายวิชา ดังต่อไปนี้

01387511	ปรัชญาตะวันตก	3(3-0-6)
01387512	ปรัชญาตะวันออก	3(3-0-6)
01387551	การวิเคราะห์บ่อเกิดและพัฒนาการทางศาสนา	3(3-0-6)
01388595	การศึกษาค่านคว่ำอิสระ	3

5.4 เปิดรายวิชาใหม่ จำนวน 2 รายวิชา ดังต่อไปนี้

01387522	การวิเคราะห์ประวัติปรัชญาตะวันออกและตะวันตก	3(3-0-6)
01387545	การวิเคราะห์ปรัชญาเทคโนโลยี	3(3-0-6)

5.5 ปรับปรุงรายวิชา จำนวน 1 รายวิชา ได้แก่

01387591	ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญาและศาสนา	1(1-0-2)
----------	-----------------------------------	----------

5.6 ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรเดิมกับหลักสูตรปรับปรุง

ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรเดิมกับหลักสูตรปรับปรุง

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2556	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	สิ่งที่เปลี่ยนแปลง
<p>แผน ก แบบ ก 2</p> <p>จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 45 หน่วยกิต</p> <p>ก. วิชาเอก ไม่น้อยกว่า 33 หน่วยกิต</p> <p>- สัมมนา 2 หน่วยกิต</p> <p>01387597 สัมมนา 1,1</p> <p>- วิชาเอกบังคับ 18 หน่วยกิต</p> <p>01387511 ปรัชญาตะวันตก 3(3-0-6)</p> <p>01387512 ปรัชญาตะวันออก 3(3-0-6)</p> <p>01387513 ตรรกศาสตร์สัญลักษณ์ 3(3-0-6)</p> <p>01387519 ปัญหาและทฤษฎีจริยศาสตร์ 3(3-0-6)</p> <p>01387551 การวิเคราะห์บ่อเกิดและพัฒนาการทางศาสนา 3(3-0-6)</p> <p>01387591 ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญาและศาสนา 3(3-0-6)</p>	<p>แผน ก แบบ ก 2</p> <p>จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต</p> <p>ก. วิชาเอก ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต</p> <p>- สัมมนา 2 หน่วยกิต</p> <p>01387597 สัมมนา 1,1</p> <p>- วิชาเอกบังคับ 13 หน่วยกิต</p> <p>01387513 ตรรกศาสตร์สัญลักษณ์ 3(3-0-6)</p> <p>01387522 การวิเคราะห์ประวัติปรัชญาตะวันออกและตะวันตก 3(3-0-6)</p> <p>01387591 ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญาและศาสนา 1(1-0-2)</p> <p>01388552 การวิเคราะห์คัมภีร์ศาสนา 3(3-0-6)</p>	<p>ลดหน่วยกิต</p> <p>ลดหน่วยกิต</p> <p>ลดหน่วยกิต</p> <p>ปิดรายวิชา</p> <p>ปิดรายวิชา</p> <p>ย้ายไปวิชาเอกเลือก</p> <p>ปิดรายวิชา</p> <p>เปิดรายวิชาใหม่</p> <p>ปรับปรุงรายวิชา</p> <p>ย้ายมาจาก</p> <p>วิชาเอกเลือก</p>

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2556	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	สิ่งที่เปลี่ยนแปลง
<p>- วิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า 13 หน่วยกิต ให้ผลิตเลือกเรียนรายวิชาทั้งกลุ่มวิชาปรัชญาและกลุ่มวิชา ศาสนา ไม่น้อยกว่า 13 หน่วยกิต และ/หรือเลือกเรียนรายวิชานอก ภาคได้ไม่เกิน 6 หน่วยกิต</p> <p>- กลุ่มวิชาปรัชญา</p> <p>01387514 ปรัชญากรีกโบราณ 3(3-0-6)</p> <p>01387515 ปรัชญาตะวันตกสมัยใหม่ 3(3-0-6)</p> <p>01387516 ปัญหาและทฤษฎีอภิปรัชญา 3(3-0-6)</p> <p>01387517 ปัญหาและทฤษฎีญาณวิทยา 3(3-0-6)</p> <p>01387518 ปัญหาและทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ 3(3-0-6)</p> <p>01387521 ปรัชญาอารยมิถกและเวทานตะ 3(3-0-6)</p> <p>01387531 ปัญหาและทฤษฎีอรรถกถาภิธานียม 3(3-0-6)</p> <p>01387541 การวิเคราะห์ปรัชญาการศึกษา 3(3-0-6)</p> <p>01387542 การวิเคราะห์ปรัชญาการเมือง 3(3-0-6)</p> <p>01387543 การวิเคราะห์ปรัชญาศาสนา 3(3-0-6)</p> <p>01387544 การวิเคราะห์ปรัชญาสิ่งแวดล้อม 3(3-0-6)</p> <p>01387588 ตรรกศาสตร์แนวพระพุทธศาสนา 3(3-0-6)</p> <p>01387598 ปัญหาพิเศษ 1-3</p>	<p>01388553 ศาสนากับโลกปัจจุบัน 3(3-0-6)</p> <p>- วิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต ให้ผลิตเลือกเรียนรายวิชาทั้งกลุ่มวิชาปรัชญาและกลุ่มวิชา ศาสนา ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต และเลือกเรียนรายวิชาเอกภาควิชา ที่มีรหัสสามตัวท้ายตั้งแต่หมายเลข 500 ขึ้นไป ไม่เกิน 3 หน่วยกิต</p> <p>- กลุ่มวิชาปรัชญา</p> <p>01387514 ปรัชญากรีกโบราณ 3(3-0-6)</p> <p>01387515 ปรัชญาตะวันตกสมัยใหม่ 3(3-0-6)</p> <p>01387516 ปัญหาและทฤษฎีอภิปรัชญา 3(3-0-6)</p> <p>01387517 ปัญหาและทฤษฎีญาณวิทยา 3(3-0-6)</p> <p>01387518 ปัญหาและทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ 3(3-0-6)</p> <p>01387519 ปัญหาและทฤษฎีจริยศาสตร์ 3(3-0-6)</p> <p>01387521 ปรัชญาอารยมิถกและเวทานตะ 3(3-0-6)</p> <p>01387531 ปัญหาและทฤษฎีอรรถกถาภิธานียม 3(3-0-6)</p> <p>01387541 การวิเคราะห์ปรัชญาการศึกษา 3(3-0-6)</p> <p>01387542 การวิเคราะห์ปรัชญาการเมือง 3(3-0-6)</p> <p>01387543 การวิเคราะห์ปรัชญาศาสนา 3(3-0-6)</p> <p>01387544 การวิเคราะห์ปรัชญาสิ่งแวดล้อม 3(3-0-6)</p> <p>01387545 การวิเคราะห์ปรัชญาเทคโนโลยี 3(3-0-6)</p> <p>01387588 ตรรกศาสตร์แนวพระพุทธศาสนา 3(3-0-6)</p> <p>01387598 ปัญหาพิเศษ 1-3</p>	<p>ย้ายมาจากวิชาเอก เลือก ลดหน่วยกิต</p> <p>ย้ายมาจากวิชาเอก บังคับ</p> <p>เปิดรายวิชาใหม่</p>
<p>- กลุ่มวิชาศาสนา</p> <p>01388552 การวิเคราะห์คัมภีร์ศาสนา 3(3-0-6)</p> <p>01388553 ศาสนากับโลกปัจจุบัน 3(3-0-6)</p> <p>01388554 การวิเคราะห์ศาสนากับวิทยาศาสตร์ 3(3-0-6)</p> <p>01388561 การวิเคราะห์คำสอนในศาสนาคริสต์ กับการพัฒนาสังคม 3(3-0-6)</p> <p>01388562 การวิเคราะห์คำสอนในศาสนาอิสลาม กับการพัฒนาสังคม 3(3-0-6)</p> <p>01388571 การวิเคราะห์คำสอนในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู กับการพัฒนาสังคม 3(3-0-6)</p> <p>01388572 การวิเคราะห์คำสอนในศาสนาสิกข์กับการ พัฒนาสังคม 3(3-0-6)</p> <p>01388573 การวิเคราะห์ศาสนาเปรียบเทียบ 3(3-0-6)</p> <p>01388581 การวิเคราะห์คำสอนเรื่องนิพพาน 3(3-0-6)</p>	<p>- กลุ่มวิชาศาสนา</p> <p>01388554 การวิเคราะห์ศาสนากับวิทยาศาสตร์ 3(3-0-6)</p> <p>01388561 การวิเคราะห์คำสอนในศาสนาคริสต์ กับการพัฒนาสังคม 3(3-0-6)</p> <p>01388562 การวิเคราะห์คำสอนในศาสนาอิสลาม กับการพัฒนาสังคม 3(3-0-6)</p> <p>01388571 การวิเคราะห์คำสอนในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู กับการพัฒนาสังคม 3(3-0-6)</p> <p>01388572 การวิเคราะห์คำสอนในศาสนาสิกข์กับการ พัฒนาสังคม 3(3-0-6)</p> <p>01388573 การวิเคราะห์ศาสนาเปรียบเทียบ 3(3-0-6)</p> <p>01388581 การวิเคราะห์คำสอนเรื่องนิพพาน 3(3-0-6)</p>	<p>ย้ายไปวิชาเอกบังคับ ย้ายไปวิชาเอกบังคับ</p>

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2556	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	สิ่งที่เปลี่ยนแปลง
01388582 การวิเคราะห์พระธรรมใน พระสูตรต้นตปิฎก 3(3-0-6)	01388582 การวิเคราะห์พระธรรมใน พระสูตรต้นตปิฎก 3(3-0-6)	
01388583 การวิเคราะห์บทบาทพระพุทธศาสนาใน สังคมไทย 3(3-0-6)	01388583 การวิเคราะห์บทบาทพระพุทธศาสนาใน สังคมไทย 3(3-0-6)	
01388584 จิตวิทยาในพระพุทธศาสนา 3(3-0-6)	01388584 จิตวิทยาในพระพุทธศาสนา 3(3-0-6)	
01388585 การวิเคราะห์เรื่องพระโศภิตสูติในนิกาย มหายาน 3(3-0-6)	01388585 การวิเคราะห์เรื่องพระโศภิตสูติในนิกาย มหายาน 3(3-0-6)	
01388586 การวิเคราะห์สังคมวิทยาตามแนว พุทธศาสตร์ 3(3-0-6)	01388586 การวิเคราะห์สังคมวิทยาตามแนว พุทธศาสตร์ 3(3-0-6)	
01388587 การวิเคราะห์รัฐศาสตร์ตามแนว พุทธศาสตร์ 3(3-0-6)	01388587 การวิเคราะห์รัฐศาสตร์ตามแนว พุทธศาสตร์ 3(3-0-6)	
01388589 พระพุทธศาสนาในประเทศตะวันตก 3(3-0-6)	01388589 พระพุทธศาสนาในประเทศตะวันตก 3(3-0-6)	
ข. วิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	ข. วิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	
01387599 วิทยานิพนธ์ 1-12	01387599 วิทยานิพนธ์ 1-12	
แผน ข จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 45 หน่วยกิต ก. วิชาเอก ไม่น้อยกว่า 39 หน่วยกิต -สัมมนา 2 หน่วยกิต 01388597 สัมมนา 1,1 -วิชาเอกบังคับ 18 หน่วยกิต 01388511 ปรัชญาตะวันตก 3(3-0-6) 01388512 ปรัชญาตะวันออก 3(3-0-6) 01388513 ตรรกศาสตร์สัญลักษณ์ 3(3-0-6) 01388519 ปัญหาและทฤษฎีจริยศาสตร์ 3(3-0-6) 01388551 การวิเคราะห์บ่อเกิดและพัฒนาการ ทางศาสนา 3(3-0-6) 01388591 ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญาและศาสนา 3(3-0-6) -วิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า 19 หน่วยกิต ให้นักศึกษาเลือกเรียนวิชาทั้งกลุ่มวิชาปรัชญาและกลุ่มวิชาศาสนาไม่ น้อยกว่า 19 หน่วยกิต กรณีเลือกวิชาเอกนอกภาค เลือกได้ไม่เกิน 6 หน่วยกิต แต่ต้องเลือกลงวิชาเอกเลือกในภาค ไม่น้อยกว่า 13 หน่วย กิต ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต - กลุ่มวิชาปรัชญา 01388514 ปรัชญากรีกโบราณ 3(3-0-6) 01388515 ปรัชญาตะวันตกสมัยใหม่ 3(3-0-6) 01388516 ปัญหาและทฤษฎีอภิปรัชญา 3(3-0-6) 01388517 ปัญหาและทฤษฎีญาณวิทยา 3(3-0-6)		ยกเลิกแผนการเรียน

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2556	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	สิ่งที่เปลี่ยนแปลง
01388518 ปัญหาและทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ 3(3-0-6)		
01388521 ปรัชญามายมิกะและเวทานตะ 3(3-0-6)		
01388531 ปัญหาและทฤษฎีอรรถกถาภิธานียม 3(3-0-6)		
01388541 การวิเคราะห์ปรัชญาการศึกษา 3(3-0-6)		
01388542 การวิเคราะห์ปรัชญาการเมือง 3(3-0-6)		
01388543 การวิเคราะห์ปรัชญาศาสนา 3(3-0-6)		
01388544 การวิเคราะห์ปรัชญาสิ่งแวดล้อม 3(3-0-6)		
01388588 ตรรกศาสตร์แนวพระพุทธศาสนา 3(3-0-6)		
- กลุ่มวิชาศาสนา		
01388552 การวิเคราะห์คัมภีร์ศาสนา 3(3-0-6)		
01388553 ศาสนากับโลกปัจจุบัน 3(3-0-6)		
01388554 การวิเคราะห์ศาสนากับวิทยาศาสตร์ 3(3-0-6)		
01388561 การวิเคราะห์คำสอนในศาสนาคริสต์ กับการพัฒนาสังคม 3(3-0-6)		
01388562 การวิเคราะห์คำสอนในศาสนาอิสลาม กับการพัฒนาสังคม 3(3-0-6)		
01388571 การวิเคราะห์คำสอนในศาสนาพราหมณ์- ฮินดูกับการพัฒนาสังคม 3(3-0-6)		
01388572 การวิเคราะห์คำสอนในศาสนาสิกข์กับการ พัฒนาสังคม 3(3-0-6)		
01388573 การวิเคราะห์ศาสนาเปรียบเทียบ 3(3-0-6)		
01388581 การวิเคราะห์คำสอนเรื่องนิพพาน 3(3-0-6)		
01388582 การวิเคราะห์พระธรรมใน พระสุตตันตปิฎก 3(3-0-6)		
01388583 การวิเคราะห์บทบาทพระพุทธศาสนาใน สังคมไทย 3(3-0-6)		
01388584 จิตวิทยาในพระพุทธศาสนา 3(3-0-6)		
01388585 การวิเคราะห์เรื่องพระโศภิต์วินนิกาย มหายาน 3(3-0-6)		
01388586 การวิเคราะห์สังคมวิทยาตามแนว พุทธศาสตร์ 3(3-0-6)		
01388587 การวิเคราะห์รัฐศาสตร์ตามแนว พุทธศาสตร์ 3(3-0-6)		
01388589 พระพุทธศาสนาในประเทศตะวันตก 3(3-0-6)		
01388598 ปัญหาพิเศษ 1-3		
ข. การศึกษาค้นคว้าอิสระ 6 หน่วยกิต		
01388595 การศึกษาค้นคว้าอิสระ 3,3		ปิดรายวิชา

6. โครงสร้างของหลักสูตรภายหลังการปรับปรุงแก้ไข เมื่อเปรียบเทียบกับโครงสร้างเดิมและเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ของกระทรวงศึกษาธิการ ปรากฏดังนี้

แผน ก แบบ ก 2

หมวดวิชา	เกณฑ์กระทรวงศึกษาธิการ	โครงสร้างเดิม	โครงสร้างใหม่
1) วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 33 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต
-สัมมนา		2 หน่วยกิต	2 หน่วยกิต
-วิชาเอกบังคับ		18 หน่วยกิต	13 หน่วยกิต
-วิชาเอกเลือก		ไม่น้อยกว่า 13 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต
2) วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
หน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 45 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

7. หลักสูตร

สภา มก. อนุมัติในการประชุมครั้งที่ 7/2561
เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2561
พิจารณาดีให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2561
รายละเอียดของหลักสูตร

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา

วิทยาเขตบางเขน คณะมนุษยศาสตร์ ภาควิชาปรัชญาและศาสนา

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อหลักสูตร

- รหัสหลักสูตร

25410021100492

- ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา

ภาษาอังกฤษ

Master of Arts Program in Philosophy and Religion

2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็มภาษาไทย

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ปรัชญาและศาสนา)

ชื่อย่อภาษาไทย

ศศ.ม. (ปรัชญาและศาสนา)

ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ

Master of Arts (Philosophy and Religion)

ชื่อย่อภาษาอังกฤษ

M.A. (Philosophy and Religion)

3. วิชาเอก (ถ้ามี)

ไม่มี

4. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

แผน ก แบบ ก 2 ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

5. รูปแบบของหลักสูตร

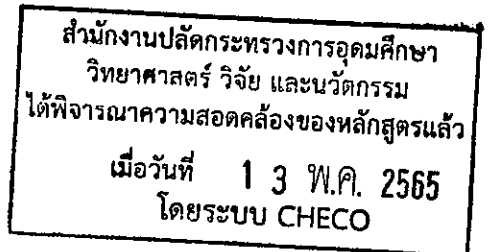
5.1 รูปแบบ หลักสูตรระดับปริญญาโท

5.2 ภาษาที่ใช้ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

5.3 การรับเข้าศึกษา รับทั้งนิสิตไทยและนิสิตต่างชาติ

5.4 ความร่วมมือกับสถาบันอื่น เป็นหลักสูตรเฉพาะของสถาบัน

5.5 การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว

6. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

สถานภาพของหลักสูตร

- หลักสูตรปรับปรุง กำหนดเปิดสอน ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561
- ปรับปรุงจากหลักสูตร ชื่อ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา
- เริ่มใช้มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2541
- ปรับปรุงครั้งสุดท้าย เมื่อปีการศึกษา 2556

การพิจารณาอนุมัติ / เห็นชอบหลักสูตร

- ได้พิจารณากลับกรองโดยคณะกรรมการวิชาการ มก. ในการประชุม ครั้งที่ 7/2561
เมื่อวันที่ 2 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2561

- ได้รับอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตรจากสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุม ครั้งที่ 7/2561
เมื่อวันที่ 7 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2561

7. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน หลักสูตรจะได้รับการเผยแพร่ว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 ในปีการศึกษา 2562

8. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

- 1) อาจารย์ในสถาบันการศึกษา
- 2) นักวิชาการหรือนักเขียนอิสระ
- 3) นักสังคมสงเคราะห์
- 4) วิทยากรด้านคุณธรรมและจริยธรรม
- 5) นักทรัพยากรบุคคล

<p>สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ได้พิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตรแล้ว เมื่อวันที่ 13 พ.ค. 2565 โดยระบบ CHECO</p>
----

9. ชื่อ เลขประจำตัวบัตรประชาชน ตำแหน่งและคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลำดับ	เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ (ระบุ ศ./รศ./ผศ./อ.)	ชื่อ-สกุล (ระบุ นาย/นาง/นางสาว)	คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (ทุกระดับ)	สาขาวิชา (ทุกระดับ)	สำเร็จการศึกษาจาก	
						สถาบัน	ปี พ.ศ.
1	3-1021-1	อาจารย์	นายเทพทวี โชควสิน	อ.บ. อ.ม. อ.ค.	ภาษาอังกฤษ ปรัชญา ปรัชญา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2540
						จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2542
						จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2550
2	3-1701-	อาจารย์	นายธเนศ ปานหัวไม้	วท.บ. พธ.ม. Ph.D.	วิศวกรรมเกษตร ปรัชญา Philosophy	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	2541
						มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	2548
						Jadavpur University, India	2553
3	3-5604-	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	นายธีรวัฒน์ แสงแก้ว	ศน.บ. ศน.ม. Ph.D.	ศาสนาและปรัชญา พุทธศาสนาและปรัชญา Philosophy and Religion	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2539
						มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2542
						Banaras Hindu University, India	2546
4	3-5002-	อาจารย์	นายประวีร์ อริยะเลิศเมตตา	ศน.บ. M.A. Ph.D.	ภาษาอังกฤษ Philosophy Philosophy	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2541
						Kurukshetra University, India	2544
						Kurukshetra University, India	2547
5	3-1008-	รองศาสตราจารย์	นายประเวศ อินทองปาน	พร.บ. (เกียรตินิยม) M.A. (First Class) Ph.D.	ปรัชญาและศาสนา Philosophy Philosophy	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	2529
						Madras University, India	2531
						University of Pune, India	2544

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา
 วิทยาการศาสตร์วิจัย และนวัตกรรม
 ได้พิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตรแล้ว
 เมื่อวันที่ 13 พ.ค. 2565
 โดยระบบ CHECO

10. สถานที่จัดการเรียนการสอน

เฉพาะในสถาบัน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

11. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

11.1 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

การพัฒนาและการแข่งขันเพื่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์มีแนวโน้มทำให้ความสมดุลในการมีศีลธรรม จริยธรรม และมโนธรรมขาดไป ก่อให้เกิดเป็นสังคมที่มีการแข่งขันเพื่อพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ปรัชญาและศาสนาเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการปรับความสมดุลทางเศรษฐกิจที่ถูกต้อง สร้างดุลยภาพทางด้านจิตใจ ภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้เล็งเห็นผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจึงได้นำประเด็นดังกล่าวมาใช้ในการวางแผนหลักสูตร และเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) โดยเน้นเรื่อง ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และการวิจัยพัฒนา อีกทั้งการพัฒนาหลักที่สำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในประเด็นการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย โดยเน้นให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวมจึงได้พัฒนาหลักสูตรนี้เพื่อสร้างกระบวนการทัศน์ทางปรัชญาและศาสนาให้นิสิตมีจิตใจที่ตั้งงามและนำความรู้ไปบูรณาการในชีวิตและสังคมและพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

11.2 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

ในยุคโลกาภิวัตน์ โครงสร้างและรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ได้ปรับเปลี่ยนตนเองมีลักษณะหลากหลายขึ้น ทั้งการปกครอง เศรษฐกิจ การค้า ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การศึกษา มีการแข่งขันทางด้านต่างๆ สูง การพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตในสาขาวิชาปรัชญาและศาสนา คำนึงถึงพลวัตของปรากฏการณ์ข้างต้น จึงได้พัฒนาหลักสูตรเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และเพื่อสร้างบัณฑิตที่เป็นพลเมืองโลกที่มีคุณภาพ เรียนรู้ และเข้าใจภูมิหลังทางวัฒนธรรมของตนเองและผู้อื่น อันเป็นการลดความขัดแย้งแตกแยกที่อาจเกิดขึ้นจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมในสังคมได้

12. ผลกระทบจากข้อ 11 ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

12.1 การพัฒนาหลักสูตร

ผลกระทบจากสถานการณ์ภายนอกและวัฒนธรรม ผลักดันให้การพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ปรากฏการณ์โลกาภิวัตน์ ทำให้จำเป็นต้องสร้างกลยุทธ์ในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ความต้องการของสังคม และสามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ทางปรัชญาและองค์ความรู้ในทางปรัชญาและศาสนาให้นิสิตรู้เท่าทันปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ โดยมุ่งเน้นให้ผู้ศึกษาวิจัยในด้านปรัชญาและศาสนา ในระดับชาติและนานาชาติ นอกจากนี้ นโยบายประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) โดยเน้นเรื่อง

ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และการวิจัยพัฒนา อีกทั้งการพัฒนาหลักที่สำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในประเด็นการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัยยังต้องการทรัพยากรคนที่มีประสิทธิภาพ มีความเป็นคนที่ เก่ง และกล้าหาญทางคุณธรรม นำวิชาการสู่การพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป

12.2 ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีต่อพันธกิจของมหาวิทยาลัยซึ่งเน้นความเป็นเลิศในเทคโนโลยีและการวิจัย การสร้างรายวิชาเรียนโดยคำนึงถึงนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติที่จะส่งเสริมอนุรักษ์ พัฒนาคุณค่าทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตรที่สร้างนักคิด นักวิชาการด้านปรัชญาและศาสนาที่มีความเชี่ยวชาญที่สามารถชี้ทางออกที่ถูกต้องให้กับสังคม และรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทำให้ผู้คนในสังคมมีเป้าหมายและทิศทางการดำเนินชีวิตที่ดี และผลงานวิจัยซึ่งเกี่ยวกับองค์ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยมทั้งระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

*13. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน

13.1 กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรนี้ที่เปิดสอนโดยคณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

ไม่มี

13.2 กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้ภาควิชา/หลักสูตรอื่นต้องมาเรียน

ไม่มี

13.3 การบริหารจัดการ

ไม่มี

หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

1. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.1 ปรัชญาของหลักสูตร

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนามุ่งผลิตบัณฑิต ให้รู้จักวิธีคิดและวิเคราะห์ด้วยวิจรรณญาณ ให้ทราบถึงสาเหตุของปัญหา เข้าใจความหมายของโลกและชีวิตด้วยเหตุผล สามารถมองภาพรวม ทำให้มีโลกทัศน์กว้าง สามารถแก้ไขปัญหาคืออุปสรรคได้ กำหนดความมุ่งหมายและหลักการในการทำงาน และการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งจัดระเบียบในสังคมเพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ส่วนการศึกษาวิชาศาสนาย่อมทำให้เกิดความสำนึกในทางศีลธรรม ปลุกฝังคุณธรรมทั้งแก่ตนเองและสังคม ตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสังคมและธรรมชาติแวดล้อม ทำให้รู้จักเลือกวิถีทางแห่งการอยู่ร่วมกัน ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

ปรัชญาและศาสนาทำหน้าที่พยุ่คุณค่าทางด้านความคิด ความเชื่อ และภูมิปัญญาต่าง ๆ ของมนุษย์ เชื่อมโยงความต่างของมนุษย์ในสังคมให้อยู่ด้วยกันได้เป็นอย่างดี ตลอดจนเป็นที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวทางใจของมนุษย์

1.2 ความสำคัญ

การศึกษาปรัชญาและศาสนาให้ลุ่มลึกและกว้างไกลในเชิงวิชาการแล้ว จะให้แนวทางและทางออกที่ถูกต้องเหมาะสมแก่สังคมได้ ความรู้ทางปรัชญาและศาสนาสามารถประยุกต์ใช้ได้ทั้งในชีวิตส่วนตัว การทำงาน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ปรัชญาสอนให้มีเหตุผล คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ เปรียบเทียบ เพื่อหาแนวทางที่ถูกต้อง เหมาะสมแก่ตนเอง สังคมและประเทศชาติ ศาสนาสอนให้รู้จักคุณค่าที่แท้จริงของชีวิตและเป็นคนดีมีคุณธรรม สมควรอย่างยิ่งที่จะขยายการศึกษาในด้านปรัชญาและศาสนาให้กว้างขวางในสังคมมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงถือเป็นภาระหน้าที่และพันธกิจที่สำคัญที่จะต้องจัดหลักสูตรการศึกษาระดับศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาปรัชญาและศาสนา เพื่อจะเสริมสร้างบุคลากรจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีความสนใจศึกษาปรัชญาและศาสนาให้มีความรอบรู้ปรัชญา เชี่ยวชาญศาสนา ก้าวหน้างานวิจัยและใช้คุณธรรมนำวิชาการ อันจะนำมาซึ่งสันติสุขแก่สังคมโลก

1.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

- 1) เพื่อผลิตและพัฒนาคุณภาพบุคลากรสาขามนุษยศาสตร์ ให้มีความรอบรู้และเข้าใจปรัชญาและศาสนาในระดับสูง
- 2) เพื่อส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยด้านวิชาปรัชญาและศาสนา และการประยุกต์ใช้วิชาปรัชญาและศาสนาร่วมกับวิชาการทางด้านสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เพื่อการใช้ในชีวิตและสังคม
- 3) เพื่อทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ โดยการนำสาระดีแห่งวิชาปรัชญาและศาสนา มาปรับใช้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและสภาวะของสังคมไทยปัจจุบัน

2. แผนพัฒนาปรับปรุง

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา มีแผนพัฒนาปรับปรุงที่มีรายละเอียดของแผนการพัฒนา ยุทธศาสตร์ และตัวบ่งชี้การพัฒนาปรับปรุง คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 1 ปี นับจากเปิดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ดังนี้

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
1. แผนพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีมาตรฐานตามที่ สกอ.กำหนดอย่างสม่ำเสมอ	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ ใน มคอ.2 ระดับปริญญาโท - ประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารปรับปรุงหลักสูตร - รายงานผลการประเมินหลักสูตร (เอกสารแนบ มคอ.7) แบบประเมิน ความพึงพอใจของผู้เรียนต้องไม่น้อยกว่า 3.51
2. การจัดการเรียนการสอน	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน - วิจัยผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรเพื่อศึกษาความพึงพอใจของหน่วยงานหรือองค์กรที่รับมหาบัณฑิตเข้าปฏิบัติเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะของบุคลากรด้านการเรียนการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> - แผนการสอน - ผลการประเมินของผู้เรียนต้องไม่น้อยกว่า 3.51 - รายงานการวิจัยและผลการประเมินความพึงพอใจของสถานประกอบการต้องไม่น้อยกว่า 3.51
3. การจัดเตรียมความพร้อม	<ul style="list-style-type: none"> - เตรียมความพร้อมของผู้เรียนและผู้สอนก่อนเปิดเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารปฐมนิเทศ - ผลการประชุมเกี่ยวกับการรับนิสิตใหม่
4. ทรัพยากรการเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - เตรียมเครื่องอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนที่ทันสมัยมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการประเมินของผู้เรียน
5. การพัฒนาให้ความช่วยเหลือ นิสิต	<ul style="list-style-type: none"> - จัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ - จัดตารางเวลาให้นิสิตเข้าพบ 	<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ - ตารางเวลาให้นิสิตเข้าพบ

หมวดที่ 3 ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร

1. ระบบการจัดการศึกษา

1.1 ระบบ

ระบบทวิภาค

1.2 การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

ไม่มี

1.3 การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

ไม่มี

2. การดำเนินการหลักสูตร

2.1 วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

วันและเวลาราชการ

ภาคการศึกษาที่ 1 เดือนสิงหาคม - เดือนธันวาคม

ภาคการศึกษาที่ 2 เดือนมกราคม - เดือนพฤษภาคม

2.2 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

2) ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิต

วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.3 ปัญหาของนิสิตแรกเข้า

2.3.1 นิสิตบางคนยังไม่ได้เรียนวิชาตรรกศาสตร์เบื้องต้น หรือวิชาที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกับวิชาดังกล่าว

2.3.2 นิสิตที่สอบผ่านความรู้พื้นฐานทางปรัชญาและศาสนา แต่ยังมีระดับคะแนนในวิชาภาษาอังกฤษไม่ถึง 70% ของคะแนนสอบ

2.4 กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนิสิตในข้อ 2.3

2.4.1 จากปัญหาของนิสิตแรกเข้าในข้อ 2.3.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรกำหนดให้นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชา 01387121 ตรรกศาสตร์ ในปี 1 ของภาคการศึกษาที่ 1

2.4.2 จากปัญหาของนิสิตแรกเข้าในข้อ 2.3.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรกำหนดให้นิสิตต้องนำประกาศนียบัตรว่าผ่านการอบรมในโครงการอบรมภาษาอังกฤษหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง ของศูนย์ภาษาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อเทียบโอน ซึ่งเงื่อนไขนี้ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนภาษาอังกฤษในระดับปริญญาโท รายวิชา 01355501 English Required by Graduate School

2.5 แผนการรับนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะเวลา 5 ปี

แผน ก แบบ ก 2

ปีการศึกษา	ปีที่ 1	ปีที่ 2	รวม	จำนวนบัณฑิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา
2561	15	-	15	คาดว่าจะมีผู้สำเร็จการศึกษาลดหลดหลักสูตรปีละ 15 คน เริ่มสำเร็จในปีการศึกษา 2563
2562	15	15	30	
2563	15	15	30	
2564	15	15	30	
2565	15	15	30	

2.6 งบประมาณตามแผน

2.6.1 งบประมาณรายรับ

หน่วย : บาท

หมวดรายรับ	ปีงบประมาณ				
	2561 นิสิต 15 คน	2562 นิสิต 30 คน	2563 นิสิต 30 คน	2564 นิสิต 30 คน	2565 นิสิต 30 คน
ค่าบำรุงการศึกษา	369,000	738,000	738,000	738,000	738,000
ค่าลงทะเบียน	324,000	648,000	648,000	648,000	648,000
รวม	693,000	1,386,000	1,386,000	1,386,000	1,386,000

2.6.2 งบประมาณรายจ่าย

หน่วย : บาท

หมวดรายจ่าย	2561	2562	2563	2564	2565
1. งบดำเนินงาน					
- ค่าตอบแทน	20,000	20,000	30,000	40,000	40,000
- ค่าวัสดุ	10,000	10,000	20,000	30,000	30,000
2. งบเงินอุดหนุน	10,000	10,000	20,000	30,000	40,000
3. รายจ่ายอื่นๆ	10,000	10,000	20,000	30,000	40,000
รวม	50,000	50,000	90,000	130,000	150,000

ค่าใช้จ่ายต่อหัวในการผลิตมหาบัณฑิตเฉลี่ยต่อปีการศึกษา 37,550 บาท

2.7 ระบบการศึกษา

แบบชั้นเรียนและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

2.8 การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชา และการลงทะเบียนเรียนข้ามมหาวิทยาลัย

ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

3.1 หลักสูตร

3.1.1 หลักสูตรแผน ก แบบ ก 2

3.1.1.1 จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

3.1.1.2 โครงสร้างหลักสูตร

ก. วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	24	หน่วยกิต
- สัมมนา		2	หน่วยกิต
- วิชาเอกบังคับ		13	หน่วยกิต
- วิชาเอกเลือก	ไม่น้อยกว่า	9	หน่วยกิต
ข. วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า	12	หน่วยกิต

3.1.1.3 รายวิชา

ก. วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	24	หน่วยกิต
- สัมมนา		2	หน่วยกิต
01387597 สัมมนา (Seminar)			1,1
- วิชาเอกบังคับ		13	หน่วยกิต
01387513 ตรรกศาสตร์สัญลักษณ์ (Symbolic Logic)			3(3-0-6)
01387522* การวิเคราะห์ประวัติปรัชญาตะวันออกและตะวันตก (Analysis of History of Eastern and Western Philosophy)			3(3-0-6)
01387591** ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญาและศาสนา (Research Method in Philosophy and Religion)			1(1-0-2)
01388552 การวิเคราะห์คัมภีร์ศาสนา (Analysis of Religious Scriptures)			3(3-0-6)

*เปิดรายวิชาใหม่

**ปรับปรุงรายวิชา

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
ได้พิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตรแล้ว
เมื่อวันที่ 13 พ.ค. 2565
โดยระบบ CHECO

01388553 ศาสนากับโลกปัจจุบัน 3(3-0-6)
(Religion and the Contemporary World)

- วิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต

ให้นักศึกษาเลือกเรียนรายวิชาทั้งกลุ่มวิชาปรัชญาและกลุ่มวิทยาศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต และเลือกเรียนรายวิชานอกภาควิชาที่มีรหัสสามตัวท้ายตั้งแต่หมายเลข 500 ขึ้นไป ไม่เกิน 3 หน่วยกิต

- กลุ่มวิชาปรัชญา

01387514 ปรัชญากรีกโบราณ 3(3-0-6)
(Ancient Greek Philosophy)

01387515 ปรัชญาตะวันตกสมัยใหม่ 3(3-0-6)
(Modern Western Philosophy)

01387516 ปัญหาและทฤษฎีอภิปรัชญา 3(3-0-6)
(Problems and Theories of Metaphysics)

01387517 ปัญหาและทฤษฎีญาณวิทยา 3(3-0-6)
(Problems and Theories of Epistemology)

01387518 ปัญหาและทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ 3(3-0-6)
(Problems and Theories of Aesthetics)

01387519 ปัญหาและทฤษฎีจริยศาสตร์ 3(3-0-6)
(Problems and Theories of Ethics)

01387521 ปรัชญามาธยมิกะและเวทานตะ 3(3-0-6)
(Philosophy of Madhyamika and Vedanta)

01387531 ปัญหาและทฤษฎีอัตถิภาวนิยม 3(3-0-6)
(Problems and Theories of Existentialism)

01387541 การวิเคราะห์ปรัชญาการศึกษา 3(3-0-6)
(Analysis of Philosophy of Education)

01387542 การวิเคราะห์ปรัชญาการเมือง 3(3-0-6)
(Analysis of Political Philosophy)

01387543 การวิเคราะห์ปรัชญาศาสนา 3(3-0-6)
(Analysis of Philosophy of Religion)

01387544 การวิเคราะห์ปรัชญาสิ่งแวดล้อม 3(3-0-6)
(Analysis of Environmental Philosophy)

01387545*	การวิเคราะห์ปรัชญาเทคโนโลยี (Analysis in Philosophy of Technology)	3(3-0-6)
01387588	ตรรกศาสตร์แนวพระพุทธศาสนา (Buddhist Logic)	3(3-0-6)
01387598	ปัญหาพิเศษ (Special Problems)	1-3
- กลุ่มวิชาศาสนา		
01388554	การวิเคราะห์ศาสนากับวิทยาศาสตร์ (Analysis of Religion and Science)	3(3-0-6)
01388561	การวิเคราะห์คำสอนในศาสนาคริสต์ กับการพัฒนาสังคม (Analysis of Christian Teachings and Social Development)	3(3-0-6)
01388562	การวิเคราะห์คำสอนในศาสนาอิสลามกับการพัฒนาสังคม (Analysis of the Teachings of Islam and Social Development)	3(3-0-6)
01388571	การวิเคราะห์คำสอนในศาสนาพราหมณ์-ฮินดูกับการ พัฒนาสังคม (Analysis of the Teachings of Brahmanism-Hinduism and Social Development)	3(3-0-6)
01388572	การวิเคราะห์คำสอนในศาสนาสิกข์กับการพัฒนาสังคม (Analysis of the Teachings of Sikhism and Social Development)	3(3-0-6)
01388573	การวิเคราะห์ศาสนาเปรียบเทียบ (Analysis of Comparative Religion)	3(3-0-6)
01388581	การวิเคราะห์คำสอนเรื่องนิพพาน (Analysis of the Teaching of Nibbana)	3(3-0-6)
01388582	การวิเคราะห์พระธรรมในพระสุตตันตปิฎก (Analysis of Dhamma in the Suttanta Pitaka)	3(3-0-6)
01388583	การวิเคราะห์บทบาทพระพุทธศาสนาในสังคมไทย (Analysis of the Role of Buddhism in Thai Society)	3(3-0-6)
01388584	จิตวิทยาในพระพุทธศาสนา (Psychology in Buddhism)	3(3-0-6)

*เปิดรายวิชาใหม่

01388585	การวิเคราะห์เรื่องพระโพธิสัตว์ในนิกายมหายาน (Analysis of the Concept of the Bodhisattva in Mahayana Buddhism)	3(3-0-6)
01388586	การวิเคราะห์สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ (Analysis of Sociology by Buddhist Approach)	3(3-0-6)
01388587	การวิเคราะห์รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์ (Analysis of Political Science by Buddhist Approach)	3(3-0-6)
01388589	พระพุทธศาสนาในประเทศตะวันตก (Buddhism in the West)	3(3-0-6)

ข. วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	
01387599 วิทยานิพนธ์ (Thesis)		1-12

ความหมายของเลขรหัสประจำวิชา

ความหมายเลขรหัสประจำวิชาในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา ประกอบด้วยเลข 8 หลัก มีความหมายดังนี้

เลขลำดับที่ 1-2 (01)	หมายถึง	วิทยาเขตบางเขน
เลขลำดับที่ 3-5 (387)	หมายถึง	สาขาวิชาปรัชญา
(388)	หมายถึง	สาขาวิชาศาสนา
เลขลำดับที่ 6	หมายถึง	ระดับชั้นปี
เลขลำดับที่ 7	มีความหมายดังนี้	
1-2	คือ	กลุ่มวิชาปรัชญาพื้นฐาน
3	คือ	กลุ่มวิชาปรัชญาเฉพาะกลุ่ม
4	คือ	กลุ่มวิชาปรัชญาประยุกต์
5	คือ	กลุ่มวิชาศาสนาพื้นฐาน
6	คือ	กลุ่มวิชาศาสนาเทวนิยมในเอเชียตะวันตก
7	คือ	กลุ่มวิชาศาสนาเทวนิยมในเอเชียใต้
8	คือ	กลุ่มวิชาศาสนาอเทวนิยม
9	และมีเลขลำดับที่ 3-5 (387) คือ	กลุ่มวิชาวิจัย เรื่องเฉพาะทาง สัมมนา ปัญหาพิเศษ และวิทยานิพนธ์ (เป็นวิชาที่มีเนื้อหาผสมผสานทั้งปรัชญาและศาสนา)
เลขลำดับที่ 8	หมายถึง	ลำดับวิชาในแต่ละกลุ่ม

3.1.4 ตัวอย่างแผนการศึกษา

3.1.4.1 แผน ก แบบ ก 2

ปีที่1 ภาคการศึกษาที่ 1 จำนวนหน่วยกิต (ชม.บรรยาย-ชม.ปฏิบัติการ-ชม.ศึกษาด้วยตนเอง)

01387522	การวิเคราะห์ประวัติปรัชญาตะวันออกและตะวันตก	3(3-0-6)
01388552	การวิเคราะห์คัมภีร์ศาสนา	3(3-0-6)
	วิชาเอกเลือก	3(- -)
	รวม	<u>9(- -)</u>

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2 จำนวนหน่วยกิต (ชม.บรรยาย-ชม.ปฏิบัติการ-ชม.ศึกษาด้วยตนเอง)

01387513	ตรรกศาสตร์สัญลักษณ์	3(3-0-6)
01387591	ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญาและศาสนา	1(1-0-2)
01387597	สัมมนา	1
	วิชาเอกเลือก	3(- -)
	รวม	<u>8(- -)</u>

ปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1 จำนวนหน่วยกิต (ชม.บรรยาย-ชม.ปฏิบัติการ-ชม.ศึกษาด้วยตนเอง)

01388553	ศาสนากับโลกปัจจุบัน	3(3-0-6)
01387597	สัมมนา	1
01387599	วิทยานิพนธ์	6
	วิชาเอกเลือก	3(- -)
	รวม	<u>13(- -)</u>

ปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2 จำนวนหน่วยกิต (ชม.บรรยาย-ชม.ปฏิบัติการ-ชม.ศึกษาด้วยตนเอง)

01387599	วิทยานิพนธ์	6
	รวม	<u>6</u>

3.1.5 คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มวิชาปรัชญา

- 01387513 ตรรกศาสตร์สัญลักษณ์ 3(3-0-6)
(Symbolic Logic)
หลักการทางตรรกศาสตร์สัญลักษณ์ ทั้งตรรกศาสตร์แบบคำนวณประพจน์ และ ตรรกศาสตร์แบบคำนวณภาคแสดง
Principles of symbolic logic, including both propositional and predicate logic.
- 01387514 ปรัชญากรีกโบราณ 3(3-0-6)
(Ancient Greek Philosophy)
แนวคิดของนักปรัชญากรีกโบราณ เน้นปรัชญาของโสกราตีส เพลโต และ อริสโตเติล ในฐานะเป็นพื้นฐานของปรัชญาตะวันตก
The thought of ancient Greek philosophers with emphasis on the philosophies of Socrates, Plato and Aristotle, as the foundation of Western philosophy.
- 01387515 ปรัชญาตะวันตกสมัยใหม่ - 3(3-0-6)
(Modern Western Philosophy)
งานสำคัญของนักปรัชญาตะวันตกสมัยใหม่และอิทธิพลที่มีต่อปรัชญาในยุคต่อมา
Important works of modern western philosophers and their influence upon later western philosophy.
- 01387516 ปัญหาและทฤษฎีอภิปรัชญา 3(3-0-6)
(Problems and Theories of Metaphysics)
ปัญหาและทฤษฎีที่สำคัญทางอภิปรัชญาของนักปรัชญาตะวันออก และ ตะวันตก
Major problems and theories of metaphysics of eastern and western philosophers.
- 01387517 ปัญหาและทฤษฎีญาณวิทยา 3(3-0-6)
(Problems and Theories of Epistemology)
ปัญหาและทฤษฎีที่สำคัญทางญาณวิทยาของนักปรัชญาตะวันออก และ ตะวันตก
Major problems and theories of epistemology of Eastern and Western philosophers.

- 01387518 ปัญหาและทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ 3(3-0-6)
(Problems and Theories of Aesthetics)
งานเขียนเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ของนักปรัชญาคนสำคัญในสมัยกรีกโบราณ
และสมัยใหม่ ปัญหาและทฤษฎีศิลปะคนสำคัญในยุคปัจจุบันและประสบการณ์
ทางสุนทรียะ
Aesthetic works of important ancient Greek and modern
philosophers, important contemporary problems and theories of art,
and the aesthetic experience.
- 01387519 ปัญหาและทฤษฎีจริยศาสตร์ 3(3-0-6)
(Problems and Theories of Ethics)
ปัญหาและทฤษฎีที่สำคัญทางจริยศาสตร์ จริยศาสตร์พื้นฐาน และอภิจริย
ศาสตร์ของนักปรัชญาสำนักต่าง ๆ ทั้งทางตะวันตก และตะวันออกและจริยศาสตร์
ประยุกต์เพื่อแก้ปัญหาชีวิต สังคมและสิ่งแวดล้อม
Major problems and theories of ethics, normative ethics and
metaethics of various schools in both the West and the East and
applied ethics to solve the problems of life, society and environment.
- 01387521 ปรัชญามายมิกะและเวทานตะ 3(3-0-6)
(Philosophy of Madhyamika and Vedanta)
ปรัชญาอินเดีย เน้นปรัชญามายมิกะและปรัชญาเวทานตะ
Indian philosophy with emphasis on the philosophy of Madhyamika
and Vedanta.
- 01387522* การวิเคราะห์ประวัติปรัชญาตะวันออกและตะวันตก 3(3-0-6)
(Analysis of History of Eastern and Western Philosophy)
ประวัติแนวความคิดของนักปรัชญาตะวันออกและตะวันตกที่สำคัญ วิเคราะห์
ลักษณะและอิทธิพลของแนวความคิดเหล่านั้นที่มีต่อปรัชญาและศาสนา
History of ideas of major figures of Eastern and Western
philosophers; Analysis of feature and influence of those ideas on
philosophy and religion.

- 01387531 ปัญหาและทฤษฎีอัตถิภาวนิยม 3(3-0-6)
(Problems and Theories of Existentialism)
งานที่สำคัญของนักปรัชญาอัตถิภาวนิยม และปัญหาที่เลือกสรรมาแล้วเกี่ยวกับเสรีภาพ ความวิตกกังวล ความตายและการมีชีวิตที่แท้จริง
Important works of existential philosophers and selected problems concerning their thought on freedom, anxiety, death and authenticity.
- 01387541 การวิเคราะห์ปรัชญาการศึกษา 3(3-0-6)
(Analysis of Philosophy of Education)
หลักปรัชญาที่เป็นพื้นฐานของการศึกษา และอิทธิพลของปรัชญาการศึกษาที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
Basic philosophical principles underlying the field of education, and the influence of educational philosophies on social changes.
- 01387542 การวิเคราะห์ปรัชญาการเมือง 3(3-0-6)
(Analysis of Political Philosophy)
แนวคิดและทฤษฎีปรัชญาการเมืองทางตะวันตกและตะวันออกจากยุคโบราณถึงปัจจุบัน อิทธิพลของปรัชญาการเมืองต่อระบบการเมืองในยุคปัจจุบัน
Concepts and theories of political philosophy in the West and the East from the ancient period to the present, influence of political philosophy on political system in the present period.
- 01387543 การวิเคราะห์ปรัชญาศาสนา 3(3-0-6)
(Analysis of Philosophy of Religion)
แนวคิดและความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญากับศาสนา ปัญหาเรื่องความชั่วและความรู้ ศรัทธาและเหตุผล ภาษาศาสนา ชะตากรรมมนุษย์ ประสบการณ์ศาสนา ความเป็นพหุนิยมทางศาสนา การพิสูจน์ความมีอยู่ของพระเจ้า รวมทั้งอิทธิพลปรัชญาศาสนาในสังคมปัจจุบัน
Concepts and relations between philosophy and religion, problem of evil and knowledge, faith and reason, religious language, human destiny, religious experience, pluralism in religions, proof for the existence of God, including the influence of religious philosophy in present society.

01387544 การวิเคราะห์ปรัชญาสิ่งแวดล้อม 3(3-0-6)

(Analysis in Environmental Philosophy)

แนวคิดและความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ทฤษฎีปรัชญาสิ่งแวดล้อมทางตะวันตก จริยศาสตร์สิ่งแวดล้อมและนิเวศปรัชญา มุมมองเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในทางศาสนา สิทธิของสัตว์และธรรมชาติ และการประยุกต์ทฤษฎีเชิงปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม

Concepts and relations between human being and the environment, theories of environmental philosophy in the West, environmental ethics and ecophilosophy, the environmental perspective in religion, rights of animals and natural entities, and their applications to solve environmental problems.

01387545* การวิเคราะห์ปรัชญาเทคโนโลยี 3(3-0-6)

(Analysis in Philosophy of Technology)

เทคโนโลยีในฐานะปรากฏการณ์ที่มีผลกระทบต่อมนุษย์และสังคม นิยามและสาระสำคัญของเทคโนโลยี ปัญหาความเป็นกลางของเทคโนโลยี เทคโนโลยีกับประเด็นทางปรัชญาที่เกี่ยวข้อง ความสัมพันธ์ของเทคโนโลยีสารสนเทศกับคอมพิวเตอร์ ปัญญาประดิษฐ์ และเครือข่ายสังคมออนไลน์

Technology as a phenomenon with impacts on man and society. Definitions and essence of technology. Problems of technology's neutrality. Technology and its related philosophical issues. Information technology and its relationship with computer. Artificial intelligence and social network.

01387588 ตรรกศาสตร์แนวพระพุทธศาสนา 3(3-0-6)

(Buddhist Logic)

หลักการใช้เหตุผลที่พัฒนาโดยนักตรรกศาสตร์ทางพระพุทธศาสนาผู้มีชื่อเสียง อสังคะ วสุพันธ์ุ ทิคนาค ธรรมกীরติ และธรรมโมตตระ

Principles of reasoning as developed by famous Buddhist logicians: Asanga, Vasubandhu, Dignaga, Dharmakirti and Dharmottara.

- 01387591.** ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญาและศาสนา 1(1-0-2)
(Research Methods in Philosophy and Religion)
หลักและระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญาและศาสนา การกำหนดปัญหา การวางรูปแบบการวิจัย การตั้งวัตถุประสงค์และสมมติฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการและเครื่องมือทางการวิจัย การวิเคราะห์และตีความข้อมูล ระเบียบวิธีวิจัยแบบต่าง ๆ และการเขียนรายงานและการเสนอผลการวิจัย
Principles and research methods in philosophy and religion, identification of research problems, formulation of research objectives and hypotheses, collection of data, methods and tools, data analysis and interpretation, different types of research methodology and report writing and presentation.
- 01387597 สัมมนา 1
(Seminar)
การนำเสนอและอภิปรายหัวข้อที่น่าสนใจในปัจจุบันทางปรัชญาและศาสนาในระดับปริญญาโท
Presentation and discussion on current interesting topics in Philosophy and religion at the master's degree level.
- 01387598 ปัญหาพิเศษ 1-3
(Special Problems)
การศึกษาค้นคว้าทางปรัชญาและศาสนาในระดับปริญญาโท และเรียบเรียงเขียนเป็นรายงาน
Study and research in philosophy and religion at the master's degree level, compiled into a written report.

- 01387599 วิทยานิพนธ์ 1-6
(Thesis)
วิจัยในระดับปริญญาโททางปรัชญาและศาสนา และเรียบเรียงเขียนเป็น
วิทยานิพนธ์
Research at the master's degree level in philosophy and religion,
copiled into a thesis.

กลุ่มวิชาศาสนา

- 01388552 การวิเคราะห์คัมภีร์ศาสนา 3(3-0-6)
(Analysis of Religious Scriptures)
บ่อเกิด และองค์ประกอบคัมภีร์ศาสนาด้านการตีความของนักปราชญ์ทาง
ศาสนา เน้น ศาสนาฮินดู ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม
และศาสนาเต๋า
Origins and components of religious scriptures with respect to
interpretation of religious scholars, emphasizing on Hinduism,
Buddhism, Christianity, Islam and Taoism.
- 01388553 ศาสนากับโลกปัจจุบัน 3(3-0-6)
(Religion and the Contemporary World)
บทบาทของศาสนาสากลในการแก้ปัญหาต่างๆ ของโลกปัจจุบัน สมบัติและ
ประสบการณ์ทางศาสนา ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม สตรี สันติภาพ ประชาธิปไตย
Roles of world religions to solve various problems in the
contemporary world, meditation and religious experience. Problems
concerning environment, woman, peace, democracy.
- 01388554 การวิเคราะห์ศาสนากับวิทยาศาสตร์ 3(3-0-6)
(Analysis of Religion and Science)
ความรู้และความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับวิทยาศาสตร์ ปัญหาด้าน
ความสัมพันธ์จากอดีตถึงปัจจุบัน ข้อโต้แย้งของนักศาสนาและนักวิทยาศาสตร์
อิทธิพลศาสนาและวิทยาศาสตร์ต่อสังคมสมัยใหม่
Knowledge and the relationship between religion and science,
problems of relationship from the past until the present, debates of
religionists and scientists, influence upon the present society.

- 01388561 การวิเคราะห์คำสอนในศาสนาคริสต์กับการพัฒนาสังคม 3(3-0-6)
 (Analysis of Christian Teachings and Social Development)
 คำสอนและบทบาทของศาสนาคริสต์ที่มีต่อการพัฒนาสังคม โดยเฉพาะใน
 สังคมไทย
 Teachings of Christianity and its role in social development,
 especially in Thai society.
- 01388562 การวิเคราะห์คำสอนในศาสนาอิสลามกับการพัฒนาสังคม 3(3-0-6)
 (Analysis of the Teachings of Islam and Social Development)
 คำสอนและบทบาทของศาสนาอิสลามที่มีต่อการพัฒนาสังคม โดยเฉพาะ
 สังคมไทย
 Teachings of Islam and its role in social development, especially in
 Thai Society.
- 01388571 การวิเคราะห์คำสอนในศาสนาพราหมณ์-ฮินดูกับการพัฒนาสังคม 3(3-0-6)
 (Analysis of the Teachings of Brahmanism-Hinduism and Social
 Development)
 ความหมายและมิติต่างๆ ของฮินดูธรรม และอิทธิพลที่มีต่อการพัฒนาสังคม
 ปัจจุบัน
 Meanings and various dimensions of Hindu-dharma and its
 influence upon social development today.
- 01388572 การวิเคราะห์คำสอนในศาสนาสิกข์กับการพัฒนาสังคม 3(3-0-6)
 (Analysis of the Teachings of Sikhism and Social Development)
 คำสอนในศาสนาสิกข์และบทบาทในการพัฒนาสังคมปัจจุบัน
 Teaching of Sikhism and its role in social development today.

- 01388573 การวิเคราะห์ศาสนาเปรียบเทียบ 3(3-0-6)
 (Analysis of Comparative Religion)
 เปรียบเทียบศาสนาต่างๆ ในหัวข้อสำคัญ ประวัติ หลักคำสอน พิธีกรรม
 ปรัชญา ความจริงสูงสุด ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนา อิทธิพลศาสนาต่อ
 วัฒนธรรม อุดมการณ์ ความเชื่อในสมัยใหม่
 Comparisons of various religions with respect to important topics :
 histories, doctrines, ritual, philosophy, ultimate reality. Relations
 between religions. Influence of religions on culture, ideal, belief in the
 modern period.
- 01388581 การวิเคราะห์คำสอนเรื่องนิพพาน 3(3-0-6)
 (Analysis of the Teachings of Nibbana)
 ความหมาย ลักษณะพิเศษของพระอรหันต์บุคคล ประเภทและสถานะแห่งนิพพาน
 และความสัมพันธ์ระหว่างนิพพานกับพระอรหันต์บุคคลในระดับต่าง ๆ
 Meanings, prominent characteristics of the Enlightened Ones, the
 types and the state of Nibbana and its relation to the Enlightened
 Ones at different levels.
- 01388582 การวิเคราะห์พระธรรมในพระสุตตันตปิฎก 3(3-0-6)
 (Analysis of Dhamma in the Suttanta Pitaka)
 ความหมาย ประเภท และระดับของธรรมในพระสุตตันตปิฎก ในฐานะเป็น
 องค์พระรัตนตรัย เป็นระบบจริยธรรม และเป็นกฎธรรมชาติ เน้นคำสอนว่าด้วย
 สิ่งแวดล้อม
 Meanings, types and levels of Dhamma in the Suttanta Pitaka as
 an embodiment of the Triple Gems, as a moral system and as the
 law of nature with emphasis on teachings dealing with the
 environment.

- 01388583 การวิเคราะห์บทบาทพระพุทธศาสนาในสังคมไทย 3(3-0-6)
(Analysis of the Role of Buddhism in Thai Society)
บทบาทและอิทธิพลของคำสอนในพระพุทธศาสนาที่มีต่อการดำเนินชีวิตของ
คนไทยในด้านวัฒนธรรม ประเพณี เศรษฐกิจ สังคม การปกครอง การศึกษา การ
ส่งเสริมให้เกิดเอกภาพ และการพัฒนาในชาติ
Roles of Buddhism and its influence upon Thai life, culture,
traditions, economics, societies, politics, education and its
contribution to national unity and development.
- 01388584 จิตวิทยาในพระพุทธศาสนา 3(3-0-6)
(Psychology in Buddhism)
แนวคิดของพระพุทธศาสนาว่าด้วยบุคลิกภาพ ธรรมชาติของจิต และ
ความสัมพันธ์กับหลักกรรมในพระสุตตันตปิฎกและพระอภิธรรมปิฎก โดยการ
เปรียบเทียบกับทฤษฎีจิตวิทยาตะวันตกปัจจุบัน
Buddhist concepts of personality, the nature of the mind and their
relation to the law of Kamma as presented in the Suttanta Pitaka and
the Abhidhamma Pitaka and comparison with theories of modern
Western psychology.
- 01388585 การวิเคราะห์เรื่องพระโพธิสัตว์ในนิภายมหายาน 3(3-0-6)
(Analysis of the Concept of the Bodhisattva in Mahayana Buddhism)
พัฒนาการแนวคิดเรื่องพระโพธิสัตว์ ความแตกต่างระหว่างพระโพธิสัตว์กับ
พระอรหันต์ และหลักธรรมที่เกี่ยวข้องในพระสูตรของนิภายมหายาน
Development of the concept of the Bodhisattva, differences
between the Bodhisattva and the Arahanta, and the relevant dharma
in Mahayana sutras.

- 01388586 การวิเคราะห์สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ 3(3-0-6)
 (Analysis of Sociology by Buddhist Approach)
 แนวคิดและทฤษฎีทางสังคมวิทยาที่ปรากฏในพุทธธรรม การวิเคราะห์
 ปัญหาสังคมและทางแก้ไขปัญหาตามแนวพุทธ การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการ
 พัฒนาสังคม
 Concepts and theories of sociology as appeared in
 Buddhadhamma, analysis of social problems and its solution from the
 Buddhist doctrine, application of the Buddhadhamma to social
 development.
- 01388587 การวิเคราะห์รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์ 3(3-0-6)
 (Analysis of Political Science by Buddhist Approach)
 แนวคิดและทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ตามพระไตรปิฎก วิเคราะห์การเมือง พรรค
 การเมือง รูปแบบการปกครอง และการพัฒนาการเมือง การปกครองตามหลัก
 พุทธธรรม
 Political concepts and theories in the Tripitaka, analysis of politics,
 political parties, forms of administration and development of politics,
 administration according to the Buddhadhamma.
- 01388589 พระพุทธศาสนาในประเทศตะวันตก 3(3-0-6)
 (Buddhism in the West)
 พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์และอิทธิพลทางพระพุทธศาสนาต่อโลก
 ตะวันตก การเผยแพร่ร่วมสมัยของพระพุทธศาสนานิกายต่างๆ ในภาคพื้นทวีปต่างๆ
 Buddhism in the globalization and its influences to the Western
 world. Contemporary expansion of different branches of Buddhism
 into various continents of the world.

3.2 ชื่อ สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน

ประกาศนียบัตรผู้สำเร็จการศึกษา
วิทยาศาสตร วิทย และนวัตกรรม
ได้พิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตรแล้ว

3.2.1 อาจารย์ประจำหลักสูตร

ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล ตำแหน่งทางวิชาการ คุณวุฒิ (สาขาวิชา) ชื่อสถาบัน, ปี พ.ศ.ที่สำเร็จการศึกษา เลขประจำตัวบัตรประชาชน	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> เมื่อวันที่ 13 พ.ค. 2565 โดยระบบ CHECO ผลงานทางวิชาการ </div>	ภาระงานสอน	
			ปัจจุบัน	หลักสูตร ปรับปรุง
1	นายเทพทวี โชควคิน* อาจารย์ อ.บ. (ภาษาอังกฤษ) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540 อ.ม. (ปรัชญา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542 อ.ด. (ปรัชญา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550 3-1021-(สาขาที่เชี่ยวชาญ : ปรัชญาและศาสนา ปรัชญาตะวันตก ตรรกศาสตร์	งานแต่งเรียบเรียง 1. บทปริทัศน์ว่าด้วยความก้าวหน้าของงานวิจัยทาง ปรัชญาเกี่ยวกับเหตุผลเชิงศีลธรรม, 2557 2. บทปริทัศน์ว่าด้วยประเด็นวิจัยในจริยศาสตร์นี้, 2558 3. บทปริทัศน์ว่าด้วยมุมมองแบบปรัชญาต่อข้อความที่ ระบุถึงตนเอง 2559 4. บทปริทัศน์ทางปรัชญาว่าด้วยแก่นสารนิยม, 2559 งานวิจัย - ความเป็นศาสตร์แบบสหวิทยาการในศึกษาทั่วไป, 2558	01387583	01387591 01387516 01387544 01387546 01387599
2	นายธนศ ปานหัวไผ่* อาจารย์ วศ.บ. (วิศวกรรมเกษตร) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541 พธ.ม. (ปรัชญา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย, 2548 Ph.D. (Philosophy) Jadavpur University, India, 2553 3-1701-(สาขาที่เชี่ยวชาญ : ปรัชญาและศาสนา ตรรกศาสตร์, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, อภิปรัชญา	งานวิจัย 1. ศึกษาวิเคราะห์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระพุทธศาสนากรณีศึกษาพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธัมโม), 2557 2. การศึกษาเชิงเปรียบเทียบเรื่องคัมภีร์ในพุทธศาสนา เถรวาทกับแนวคิดเรื่องความต้องการในทฤษฎีลำดับชั้น ความต้องการของมาสโลว์, 2558 3. การศึกษาวิเคราะห์การอ้างเหตุผลกรณีการสร้าง ความหมายเรื่องกำเนิดประชาธิปไตย, 2560	01387513 01387543	01387513 01387514 01387518 01387522 01387543 01387545 01387599

* อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล ตำแหน่งทางวิชาการ คุณวุฒิ (สาขาวิชา) ชื่อสถาบัน, ปี พ.ศ.ที่สำเร็จการศึกษา เลขประจำตัวบัตรประชาชน	ผลงานทางวิชาการ	ภาระงานสอน	
			ปัจจุบัน	หลักสูตร ปรับปรุง
3	นายธีรธรรม แสงแก้ว* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศน.บ. (ศาสนาและปรัชญา) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2539 ศน.ม. (พุทธศาสนาและปรัชญา) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2542 Ph.D. (Philosophy and Religion) Banaras Hindu University, India, 2546 3-5604-(สาขาที่เชี่ยวชาญ : ปรัชญาและศาสนา ตรรกศาสตร์ จริยศาสตร์ ญาณวิทยา พุทธศาสนา พุทธปรัชญา	งานวิจัย 1. การศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดการอวตารในศาสนา ฮินดูกับพุทธศาสนามหายาน, 2558 2. ทฤษฎีมายาการของคังกรจารย์ : สาระและ พัฒนาการ, 2559 3. การศึกษาวิเคราะห์ฐานะเชิงสังคมของมนุษย์ตาม ทรรศนะพุทธศาสนาเถรวาท, 2560	-	01387515 01387517 01387588 01387597 01387598 01387599 01388552 01388561
4.	นายบารมี อริยะเลิศเมตตา* อาจารย์ ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ) เกียรตินิยม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2541 M.A. (Philosophy) Kurukshetra University, India, 2544 Ph.D. (Philosophy) Kurukshetra University, India, 2547 3-5002-0 สาขาที่เชี่ยวชาญ : ปรัชญาและศาสนา พระพุทธศาสนา	งานวิจัย 1. การศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดการอวตารในศาสนา ฮินดูกับพุทธศาสนามหายาน, 2558 2. การศึกษาวิเคราะห์ฐานะเชิงสังคมของมนุษย์ตาม ทรรศนะพุทธศาสนาเถรวาท, 2560 3. ประเด็นจริยธรรมในการหลบหลีกภาชีอากร : การศึกษาเชิงวิเคราะห์, 2560	01387513	01387531 01387541 01387542 01388553 01388554 01388562 01388572 01388573 01388586 01388587 01388588 01388589 01387599

* อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล ตำแหน่งทางวิชาการ คุณวุฒิ (สาขาวิชา) ชื่อสถาบัน, ปี พ.ศ.ที่สำเร็จการศึกษา เลขประจำตัวบัตรประชาชน	ผลงานทางวิชาการ	ภาระงานสอน	
			ปัจจุบัน	หลักสูตร ปรับปรุง
5.	นายประเวศ อินทองปาน* รองศาสตราจารย์ พธ.บ. (ปรัชญาและศาสนา) เกียรตินิยม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช- วิทยาลัย, 2529 M.A. (Philosophy) (First Class) Madras University, India, 2531 Ph.D. (Philosophy) University of Pune, India, 2544 3-1008- สาขาที่เชี่ยวชาญ : ปรัชญาและศาสนา จริยศาสตร์ ปรัชญาสิ่งแวดล้อม	งานแต่งเรียบเรียง 1. พุทธศาสนากับสิ่งแวดล้อม, 2559 2. การธำรงวัฒนธรรมไทยที่มีรากฐานจาก พระพุทธศาสนา, 2559 งานวิจัย - การศึกษาวิเคราะห์มรรคมืดองค์ 8 ในพุทธปรัชญาเถรวาทกับภาวะสมดุลของระบบนิเวศ, 2561	01387591	01387519 01387521 01387522 01387545 01387591 01387599 01388581 01388582

* อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

3.2.2 อาจารย์ผู้สอน

ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล ตำแหน่งทางวิชาการ คุณวุฒิ (สาขาวิชา) สถาบัน ปี พ.ศ.ที่สำเร็จการศึกษา เลขบัตรประชาชน	ผลงานทางวิชาการ	ภาระงานสอน	
			ปัจจุบัน	หลักสูตร ปรับปรุง
1	นายโกวิทย์ พิมพ์วง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศษ.บ. (ประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2541 ศษ.ม. (ภาษาสันสกฤต) มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2544 Ph.D. (Sanskrit) University of Pune, India, 2547 3-3111- สาขาที่เชี่ยวชาญ : บาลีสันสกฤต พระพุทธศาสนา	งานวิจัย 1. ภาษาและความคิดเชิงอุดมคติในปรัชญาคำสอน เรื่อง สุภาชิตพระร่วง, 2560 2. การวิเคราะห์วรรณคดีไทยตามทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต: ภาพเงาแห่งทฤษฎีส ที่ปรากฏในวรรณคดีไทย, 2560	-	01388583 01388584 01388585 01388571
2	นายวิทยา ศักยาภินันท์ รองศาสตราจารย์ ศน.บ. (ศาสนาและปรัชญา), เกียรตินิยม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2523 M.A. (Philosophy) Panjab University, India, 2526 Ph.D. (Philosophy) Banaras Hindu University, India, 2531 3-1001- สาขาที่เชี่ยวชาญ : ปรัชญาและศาสนา ตรรกศาสตร์ ปรัชญามาร์กซ์ ศาสนาฮินดู ประวัติปรัชญาตะวันตก พุทธปรัชญา พุทธจริยศาสตร์	งานแต่งเรียบเรียง - ความกตัญญูทศเวทที่ต่อพ่อแม่ในฐานะเครื่องมือปลูกฝัง จริยธรรมแก่ลูกตามนัยพระพุทธศาสนา, 2557. งานวิจัย - การศึกษาการอ้างเหตุผลผิดในชีวิตประจำวัน: ศึกษาเฉพาะ กรณีความคิดเห็นบนกระดานสนทนาของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ต, 2560.	01387551	01387597

3.2.3 อาจารย์พิเศษ

ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล ตำแหน่งทางวิชาการ คุณวุฒิ (สาขาวิชา) สถาบัน ปี พ.ศ.ที่สำเร็จการศึกษา เลขบัตรประชาชน	ผลงานทางวิชาการ	ภาระงานสอน ในหลักสูตร ปรับปรุง
1	นายกิริติ บุญเจือ ศาสตราจารย์ M.A. (Philosophy) Urbaniana University, Italy, 2501 M.A. (Theology) Urbaniana University, Italy, 2501 อ.ม. (ฝรั่งเศส) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511 3-1017-; สาขาเชี่ยวชาญ : ปรัชญาและศาสนา เทววิทยา อรรถปริวรรต	งานวิจัย สังคมบนฐานความรู้และสันติภาพ, 2558.	01388561 01387599

4. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา)

4.1 มาตรฐานผลการเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม

ไม่มี

4.2 ช่วงเวลา

ไม่มี

4.3 การจัดการและตารางสอน

ไม่มี

5. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรืองานวิจัย

ในการทำวิทยานิพนธ์ต้องเป็นหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาและ/หรือศาสนา

5.1 คำอธิบายโดยย่อ

หัวข้อของงานวิจัยต้องทำโครงการวิจัย มีวัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และมีการเสนอผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการ นิสิตต้องทำโครงร่างงานวิจัยตามรูปแบบ เขียนงานวิจัยที่ต้องนำส่งตามรูปแบบและระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

5.2 มาตรฐานผลการเรียนรู้

นิสิตสร้างงานวิจัยนำความรู้ที่ศึกษาไปวิเคราะห์ วิจารณ์ และสังเคราะห์

5.3 ช่วงเวลา

ตามแผนการศึกษา

5.4 จำนวนหน่วยกิต

วิทยานิพนธ์ รวม 12 หน่วยกิต สำหรับหลักสูตรแผน ก แบบ ก 2

5.5 การเตรียมการ

อาจารย์ที่ปรึกษากำหนดชั่วโมงการให้คำปรึกษา จัดทำบันทึกการให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหัวข้องานวิจัยที่เป็นกระแสและแนวโน้มในยุคปัจจุบันและปรับปรุงให้ทันสมัยเหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงของสาขาวิชา อีกทั้งยังมีตัวอย่างแผนการศึกษาตลอดหลักสูตร

5.6 กระบวนการประเมินผล

กำหนดให้มีการรายงาน/นำเสนอความก้าวหน้าของการทำงานวิจัยเดือนละ 1 ครั้ง และประเมินผลจากความก้าวหน้าในการทำงานวิจัยทุกภาคการศึกษา

หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

1. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
- มีเหตุผล คติวิเคราะห์ สังเคราะห์ เปรียบเทียบ เพื่อหาแนวทางที่ถูกต้อง เหมาะสมแก่ตนเอง สังคมและประเทศชาติ	- ทุกรายวิชากระตุ้นให้ชวนขวยเรียนรู้ให้แตกฉานเพื่อความมั่นใจในเนื้อหาวิชาการ - ส่งเสริมให้นิสิตเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กลยุทธ์การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ - มีรายวิชาระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญาและศาสนา และวิทยานิพนธ์ ซึ่งทุกคนจะต้องเรียนรู้และค้นคว้าอย่างเป็นระบบ
- รู้จักคุณค่าที่แท้จริงของชีวิตและเป็นคนดีมีคุณธรรม	- ทุกรายวิชามีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมด้านต่างๆ โดยเน้นให้นิสิต แต่งกายเรียบร้อย ตรงต่อเวลา กิริยาวาจาสุภาพ มีจิตสำนึกที่ดี มีสัมมาคารวะ เสียสละ สามัคคี มีน้ำใจ ให้อภัย เคารพกฎระเบียบของสังคม - มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม

2. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

2.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

2.1.1 ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

นิสิตต้องมีคุณธรรมและจริยธรรม สามารถจัดการกับปัญหาทางจริยธรรมที่ซับซ้อนในบริบทของวิชาการหรือวิชาชีพได้อย่างมีวิจารณญาณและสมเหตุสมผล

อาจารย์ผู้สอนต้องบ่มเพาะสอดแทรกให้นิสิตสามารถพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมไปพร้อมกับวิทยาการต่าง ๆ ต่อไปนี้

- (1) มีภาวะผู้นำ ริเริ่ม ส่งเสริม ด้านการประพฤติปฏิบัติ โดยใช้หลักการ เหตุผลและค่านิยมอันดีงาม
- (2) มีความสามารถในการวินิจฉัยและจัดการปัญหาที่ซับซ้อน ข้อโต้แย้ง และข้อบกพร่องทางจรรยาบรรณ โดยคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น

2.1.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม

กำหนดให้มีวัฒนธรรมองค์กร เพื่อเป็นการปลูกฝังให้นิสิตมีระเบียบ เช่น ความรับผิดชอบในการเรียน การส่งงานตามกำหนด เน้นการเข้าชั้นเรียนให้ตรงเวลาและแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ

และเป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย ปลุกฝังให้ชื่อตรงต่อวิชาการ ในการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอน ต้องสอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรมในการสอนทุกรายวิชา รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการบริการวิชาการด้านปรัชญาและศาสนาแก่สังคม

2.1.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม

(1) ประเมินผลจากการตรงเวลาของนิสิตในการเข้าเรียน การส่งงานตามระยะเวลาที่กำหนด มอบหมายและการเข้าร่วมกิจกรรม

(2) ประเมินผลจากความพร้อมเพรียงของนิสิตในการเข้าร่วมกิจกรรมและการสังเกตพฤติกรรม ระหว่างการทำกิจกรรม

(3) ประเมินจากความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

2.2 ด้านความรู้

2.2.1 ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

นิสิตต้องมีความรู้ความเข้าใจในปรัชญาและศาสนาในระดับลึกและสามารถประยุกต์ใช้ได้กับ สถานการณ์จริงอย่างเหมาะสม ดังนั้น มาตรฐานความรู้ต้องครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

- (1) มีความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในหลักการ ทฤษฎี และงานวิจัย
- (2) มีความเข้าใจในวิธีการพัฒนาความรู้ใหม่ๆ และการประยุกต์

2.2.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (1) การบรรยายร่วมกับอภิปราย โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบ
- (2) การมอบหมายงานให้ค้นคว้าแล้วนำมานำเสนออภิปรายหน้าชั้นเรียน

2.2.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปฏิบัติของนิสิตในด้านต่าง ๆ คือ

- (1) โครงการที่นำเสนอ
- (2) การนำเสนอผลการค้นคว้ารายงานในชั้นเรียน
- (3) การสอบวัดความรู้ (Comprehensive Examination)
- (4) การสอบป้องกันวิทยานิพนธ์
- (5) การสัมมนา

2.3 ด้านทักษะทางปัญญา

2.3.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

นิสิตต้องมีความสามารถคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ประเด็นปัญหาสำคัญทางปรัชญาและศาสนา พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขและพัฒนาปัญหาด้วยกระบวนการทัศน์และวิธีการใหม่ ๆ ดังนั้น นิสิตต้องมีคุณสมบัติด้านทักษะทางปัญญา ดังนี้

- (1) สามารถคิดวิเคราะห์โดยใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจภายใต้ข้อจำกัดของข้อมูล
- (2) สามารถสังเคราะห์และบูรณาการองค์ความรู้เพื่อพัฒนาความคิดใหม่
- (3) สามารถวางแผนและทำโครงการวิจัยค้นคว้าได้

2.3.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (1) การอภิปรายปัญหาแบบวิภาควิธี
- (2) การมอบหมายงานให้คิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ในประเด็นปัญหาที่สำคัญ
- (3) สัมมนาความก้าวหน้างานวิจัยระดับปริญญาโท
- (4) นำเสนอแนวคิดและแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมสมัยอย่างมีวิจารณ์ญาณและสร้างสรรค์

2.3.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

ประเมินจากผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอนและผลงานการค้นคว้าในด้านต่าง ๆ คือ

- (1) แบบทดสอบในชั้นเรียน
- (2) การสอบปลายภาค
- (3) รายงานที่นิสิตจัดทำและนำเสนอหน้าชั้นเรียน
- (4) การนำเสนอหัวข้องานวิจัยด้านปรัชญาและศาสนาที่สร้างสรรค์

2.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

2.4.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ในอนาคตเมื่อนิสิตสำเร็จการศึกษาและไปประกอบอาชีพซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับมวลชนในสังคมที่หลากหลาย ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มต่าง ๆ เป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น ผลการเรียนรู้ของนิสิตต้องมีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ดังนี้

- (1) มีภาวะผู้นำในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงานของกลุ่มและสามารถร่วมมือกับผู้อื่นในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน ยุ่งยาก
- (2) มีความรับผิดชอบ มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยมีการประเมินวางแผน และปรับปรุงตนเอง

2.4.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (1) กำหนดกิจกรรมที่มีการทำงานเป็นกลุ่ม ที่ต้องประสานงานกับผู้อื่น
- (2) กิจกรรมรายวิชาส่งเสริมให้นิสิตต้องค้นคว้าหาข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลอื่นหรือผู้มีประสบการณ์
- (3) กิจกรรมรายวิชาสมมติสถานการณ์ที่ต้องเผชิญกับปัญหาและนิสิตต้องหาทางแก้ไขร่วมกัน โดยมีความคาดหวังในผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความสามารถในการรับผิดชอบในกิจกรรมนั้น ๆ

2.4.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ประเมินจากพฤติกรรมและการแสดงออกของนิสิตในการทำงานกลุ่มและนำเสนอรายงานในชั้นเรียน และความครบถ้วนชัดเจนตรงประเด็นของผลงานที่นำเสนอ

2.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.5.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (1) สามารถคัดกรองข้อมูลทางคณิตศาสตร์และสถิติมาใช้แก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม
- (2) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม
- (3) สามารถนำเสนอรายงาน วิทยานิพนธ์ หรือโครงการค้นคว้า ที่ตีพิมพ์ในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

2.5.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

กิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ กำหนดให้นิสิตฝึกทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์จากข้อมูลทางคณิตศาสตร์และสถิติ สืบค้นข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียนและผลงานวิทยานิพนธ์ต่อสาธารณชนในรูปแบบต่างๆ

2.5.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (1) ประเมินจากข้อมูลที่นิสิตนำมาเสนอในการค้นคว้ารายงานของรายวิชาต่าง ๆ
- (2) ประเมินจากความสามารถของนิสิตในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การนำเสนอข้อมูล การเผยแพร่งานวิจัย และการสื่อสารเนื้อหาของปรัชญาและศาสนาในเชิงวิชาการได้เป็นอย่างดี

3. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชา	คุณธรรม จริยธรรม		ความรู้		ทักษะทาง ปัญญา			ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ		ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ		
	1	2	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3
	01387513	○	○	●	●	●	●	●	○	○	●	○
01387514	○	○	●	●	●	●	●	○	○	○	●	○
01387515	○	○	●	●	●	●	●	○	○	○	●	○
01387516	○	○	●	●	●	●	●	○	○	○	●	○
01387517	○	○	●	●	●	●	●	○	○	○	●	○
01387518	○	○	●	●	●	●	●	●	○	○	●	○
01387519	●	●	●	●	●	●	●	○	○	○	●	○
01387521	●	●	●	●	●	●	●	○	●	○	●	○
01387522	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	○
01387531	○	○	●	●	●	●	●	○	○	○	●	○
01387541	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	●	○
01387542	●	●	●	●	●	●	●	●	○	○	●	○
01387543	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	○
01387544	○	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	○
01387545	○	○	●	●	●	●	●	●	●	○	●	○
01387588	●	○	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○
01387591	●	○	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○
01387597	●	●	●	●	●	●	●	○	●	○	●	●
01387598	●	○	●	●	●	●	●	○	●	○	●	○
01387599	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
01388552	○	●	●	●	●	●	●	○	●	○	●	○
01388553	●	○	●	●	●	●	●	●	●	○	●	○
01388554	●	○	●	●	●	●	●	○	○	○	●	○
01388561	○	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	○

รายวิชา	คุณธรรม จริยธรรม		ความรู้		ทักษะทาง ปัญญา			ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ		ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ		
	1	2	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3
01388562	●	○	●	●	●	●	●	●	●	○	●	○
01388571	○	○	●	●	●	●	●	●	●	○	●	○
01388572	●	○	●	●	●	●	●	●	●	○	●	○
01388573	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	○
01388581	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	○
01388582	○	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	○
01388583	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	○
01388584	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	○
01388585	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	○
01388586	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	○
01388587	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	○
01388589	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	○

หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต

1. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

2.1 การทวนสอบระดับรายวิชา ขณะนิสิตยังไม่สำเร็จการศึกษา

การทวนสอบการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การทวนสอบความถูกต้องเหมาะสมของแผนการสอน (มคอ.3) การทวนสอบความเหมาะสมของรายวิชาที่บรรจุไว้ในแผนการสอน ว่าหากสอนตามที่ระบุใน มคอ.3 จะทำให้บรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้จริง ควรมีหลักฐานแสดงอย่างเห็นได้ชัด เช่น การสัมภาษณ์ผู้เรียน การให้ผู้เรียนเขียนแสดงผลการเรียนรู้ และนำมาเทียบกับผลที่ผู้สอนได้เก็บข้อมูลไว้ นั่นคือ การทวนสอบจึงเป็นการเก็บข้อมูล เพื่อนำมาเป็นหลักฐานยืนยันว่า มาตรฐานผลการเรียนรู้เกิดได้จริง

2.2 การทวนสอบระดับหลักสูตร หลังจากนิสิตสำเร็จการศึกษา

กำหนดวิธีการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนิสิต โดยการทำวิจัยสัมฤทธิ์ผลของการประกอบอาชีพของบัณฑิตอย่างต่อเนื่อง และนำผลการวิจัยที่ได้มาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนและหลักสูตร รวมทั้งการประเมินคุณภาพของหลักสูตรและหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการหาข้อมูลจากการวิจัยประกอบไปด้วยขั้นตอนดังนี้

(1) จัดแบบประเมินแจกให้บัณฑิตแต่ละรุ่นที่จบการศึกษา โดยมีคำถามที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาในการทำงาน สอบถามความคิดเห็นในแง่ความรู้ ความสามารถ ความมั่นใจของบัณฑิตที่ได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

(2) การขอสัมภาษณ์หรือการส่งแบบสอบถามไปยังหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อบัณฑิตที่จบการศึกษาและเข้าทำงานในหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐและเอกชน

(3) การติดตามความก้าวหน้าในสายงานของบัณฑิต

(4) การประเมินจากบัณฑิตที่ไปประกอบอาชีพในแง่ของความพร้อมและความรู้จากสาขาวิชาที่เรียน รวมทั้งสาขาอื่น ๆ ที่กำหนดในหลักสูตร ที่เกี่ยวเนื่องกับการประกอบอาชีพของบัณฑิต รวมทั้งเปิดโอกาสให้เสนอข้อคิดเห็นในการปรับหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้นด้วย

(5) การประเมินจากผลงานของนิสิตที่วัดเป็นรูปธรรมได้ อาทิ (ก) งานวิจัย (ข) การเขียนตำรา (ค) การเขียนบทความทางวิชาการ (ง) จำนวนภารกิจเชิงวิทยาทาน เช่น การบรรยายพิเศษ ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาและศาสนาแก่สถาบันและองค์กรต่าง ๆ ซึ่งจะสร้างประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

3. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

1) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการโดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ดังกล่าว

2) ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หมวดที่ 6 การพัฒนาคณาจารย์

1. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

(1) มีการปฐมนิเทศแนะแนวการเป็นครูแก่อาจารย์ใหม่ ให้มีความรู้และความเข้าใจในพันธกิจและนโยบายของมหาวิทยาลัย การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรและวัฒนธรรมองค์กร

(2) ส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้ สร้างเสริมประสบการณ์การสอนและการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนการทำผลงานทางวิชาการและขอตำแหน่งทางวิชาการ

2. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่อาจารย์

2.1 การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

(1) ส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้ทางปรัชญาและศาสนาและสาขาที่เกี่ยวข้องด้วยการทำวิจัย และสนับสนุนการศึกษาดูงานทางวิชาการทั้งในประเทศและ/หรือต่างประเทศ หรือการลาเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์

(2) การเพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียนการสอนและการวัด การประเมินผลให้ทันสมัย

2.2 การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านต่างๆ

(1) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้คู่คุณธรรม

(2) สร้างแรงจูงใจให้อาจารย์ทำผลงานวิชาการในสาขาวิชาปรัชญาและศาสนา

(3) ส่งเสริมการทำวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพ

(4) จัดสรรงบประมาณสำหรับการทำวิจัย

(5) จัดให้อาจารย์เข้าร่วมกลุ่มวิจัยต่างๆ ของภาคฯ/คณะ

(6) ส่งเสริมให้อาจารย์เข้ารับการอบรมหรือทำวิจัยในสถาบันการศึกษาต่างประเทศ

หมวดที่ 7 การประกันคุณภาพหลักสูตร

1. การกำกับมาตรฐาน

ในการบริหารหลักสูตร จะมีคณะกรรมการประจำหลักสูตร และคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร โดยมีการกำกับดูแลและให้การสนับสนุนโดยหัวหน้าภาควิชาปรัชญาและศาสนาและคณบดีคณะมนุษยศาสตร์

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจะวางแผนการจัดการเรียนการสอน การประเมินการเรียนการสอนและนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เรียนและผู้สอนเข้าที่ประชุมของคณะกรรมการดำเนินงานของสาขาวิชาปรัชญาและศาสนาเพื่อหาข้อสรุปและแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุกปี

เป้าหมาย	การดำเนินการ	การประเมินผล
1. พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย ก้าวทันองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางด้านปรัชญาและศาสนา	- จัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานในระดับสากลหรือระดับชาติ ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยโดยมีการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรทุก ๆ 5 ปี	- หลักสูตรที่สามารถอ้างอิงกับมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด - จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษา
2. พัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านปรัชญาและศาสนา และมีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อรับใช้สังคม	- จัดแนวทางการเรียนในวิชาเรียน โดยเน้นการนำความรู้ภาคทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงและมีแนวทางการเรียนหรือกิจกรรมประจำวิชาให้นิสิตได้ศึกษาหาความรู้ที่ทันสมัยด้วยตนเอง - ทุกรายวิชาที่เปิดสอนมีการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา (Course Specification) และมีวิธีการสอนที่หลากหลายตามปรัชญาการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	- จัดรายวิชาใหม่จำนวน 2 รายวิชาที่มีภาคปฏิบัติและแนวทางให้นิสิตได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง - ร้อยละ 100 ของรายละเอียดรายวิชาที่มีการจัดทำรายงานการดำเนินการของรายวิชา (Course Report)
3. ตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพมาตรฐาน และมีการประเมินมาตรฐานของหลักสูตร	- มีการประเมินหลักสูตรโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายในและภายนอกทุก ๆ 5 ปี	- ผลการประเมินการเรียนการสอนอาจารย์ผู้สอนโดยนิสิต ผลการประเมินต้องมากกว่า 3.50 - ประเมินผลโดยบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาและหน่วยงานหรือองค์กรที่ใช้บัณฑิตต้องมากกว่า 3.50

2. บัณฑิต

มุ่งเน้นการผลิตมหาบัณฑิต หรือการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ มีคุณลักษณะตามตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งจะต้องเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบ มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เพื่อมุ่งเน้นเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ผลการเรียนรู้ของนิสิต ซึ่งเป็นการประกันคุณภาพมหาบัณฑิตที่ได้รับคุณวุฒิแต่ละคุณวุฒิและสื่อสารให้สังคม ชุมชน รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ได้เชื่อมั่นถึงคุณภาพของบัณฑิตที่ผลิตออกมาเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในผลลัพธ์การเรียนรู้ มหาบัณฑิตที่จบการศึกษาจึงงานทำทั้งในหน่วยงานราชการและเอกชน โดยจะทำการสำรวจถึงจำนวนร้อยละของมหาบัณฑิตที่ได้ออกมาหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี นอกจากนี้ในทุกปีการศึกษาที่มีมหาบัณฑิต ทางหลักสูตรจะทำการประเมินบัณฑิตโดยผู้ใช้บัณฑิต ที่ครอบคลุมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 5 ด้าน คือ (1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (2) ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้าน ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำผลการประเมินมาวิเคราะห์และปรับปรุงการพัฒนาหลักสูตรและบัณฑิตต่อไป

3. นิสิต

3.1 การรับนิสิตและการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา

การรับนิสิต

มีระบบการรับนิสิตที่สอดคล้องกับนโยบายการรับนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และคณะ มีคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้สมัครเข้าเรียนในหลักสูตรและคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระบุไว้อย่างชัดเจนในมคอ.2 คือ

1. กำหนดเป้าหมายจำนวนรับนิสิต โดยในแต่ละปีการศึกษาตามแผนการรับนิสิตของหลักสูตร
2. มีกระบวนการคัดเลือกนิสิตที่จะเข้าเรียนในหลักสูตรให้มีคุณสมบัติและศักยภาพในการเรียนจนสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา

หลักสูตรสนับสนุนให้นิสิตใหม่ได้รับการเตรียมความพร้อมในการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีความสุข ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการของมหาวิทยาลัยคณะและภาควิชา โดยทางมหาวิทยาลัยได้ส่งเสริมให้นิสิตร่วมโครงการปฐมนิเทศของนิสิตใหม่ ต้อนรับนิสิตใหม่และค่ายเสริมสร้างอัตลักษณ์นิสิต การจัดการกิจกรรมระดับคณะได้ส่งเสริมให้นิสิตเข้าร่วมโครงการปฐมนิเทศนิสิต จัดโครงการปรับความรู้พื้นฐานให้กับนิสิตที่มีความจำเป็น นอกจากนี้นิสิตใหม่ทุกคนได้เข้าร่วมโครงการพบนิสิตใหม่ของภาควิชา/คณะ เพื่อเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ทั้งการเรียนและการใช้ชีวิต เพื่อให้นิสิตใหม่ของหลักสูตรได้มีโอกาสรู้จักอาจารย์ประจำ

หลักสูตร อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา คณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน โดยประธานหลักสูตรแนะนำ แนวทางการศึกษา การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับแผนการเรียน และข้อกำหนดต่างๆ

3.2 การควบคุมการดูแลการให้คำปรึกษาวิชาการและแนะแนวแก่นิสิตปริญญาโท

ใช้ระบบการจัดเก็บข้อมูลของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีข้อมูลด้านการเรียน ด้านครอบครัว และข้อมูลของ นิสิตซึ่งสามารถติดต่อเมื่อนิสิตมีปัญหา ประสานงานให้ความช่วยเหลือ มีการกำหนดให้มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ ปรึกษา โดยกำหนดให้นิสิตทุกคนต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษา ทั้งนี้อาจารย์ที่รับหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาจะต้อง เข้าประชุมเตรียมความพร้อมการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและรับมอบคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาของมหาวิทยาลัย เพื่อ ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่

มีการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพนิสิตทั้งในและนอกห้องเรียนตลอดหลักสูตร มีการจัดสรร งบประมาณและกำหนดกิจกรรม/ โครงการด้านการพัฒนานิสิตไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของคณะและ ภาควิชา ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ (TQF) มีอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการเพื่อแนะแนวการจัดกิจกรรมแก่นิสิตตลอดจนควบคุมให้นิสิตเรียนรู้ กระบวนการ PDCA ในการจัดกิจกรรม มีการประเมินผลการจัดกิจกรรม/โครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี โดยคณะกรรมการงานพัฒนาศักยภาพนิสิต แล้วเสนออาจารย์ประจำหลักสูตรและที่ประชุมภาควิชา เพื่อนำผล การประเมินทั้งหมดไปปรับปรุงการจัดโครงการพัฒนานิสิตต่อไป

ทั้งนี้ หลักสูตรมุ่งพัฒนานิสิตให้มีสมรรถนะสำคัญและจำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยมีกิจกรรม เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกลยุทธ์การสอนโดยเน้นนิสิตเป็นศูนย์กลาง เน้นทักษะ ความรู้ และความเชี่ยวชาญที่เกิดกับนิสิต ให้มีส่วนร่วมมีปฏิสัมพันธ์จนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง

3.3 มีกระบวนการหรือผลการดำเนินงานของหลักสูตร

การคงอยู่ การสำเร็จการศึกษา

คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ประชุม ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการคงอยู่ของนิสิต และการสำเร็จการศึกษา อย่างสม่ำเสมอ โดยผ่านระบบอาจารย์ที่ปรึกษา

ความพึงพอใจและผลการจัดการข้อร้องเรียนของนิสิต

หลักสูตรได้สอบถามและให้นิสิตประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับหลักสูตรในด้านต่างๆ เป็นประจำทุกปี เช่น การรับนิสิต การส่งเสริมและพัฒนานิสิต การจัดการข้อร้องเรียนต่างๆของนิสิต เพื่อนำมาพัฒนาและควบคุม การบริหารหลักสูตรให้มีคุณภาพ โดยมีระบบและกลไกการรับเรื่องร้องเรียนของนิสิต ดังนี้

1. ช่องทางการจัดการรับเรื่องร้องเรียนจากนิสิต โดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา หรือ อาจารย์ประจำ หลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หรือหัวหน้าภาควิชา

2. เมื่อมีเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารหลักสูตร ประธานหลักสูตรจะนำเรื่อง ร้องเรียนเข้าหารือในที่ประชุมอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้รับทราบและพิจารณาหาทางแก้ไข หากข้อ ร้องเรียนที่เกี่ยวข้องระดับภาควิชาและคณะอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจะดำเนินการมอบหมายให้ประธาน

หลักสูตรนำร่องเรียนดังกล่าว ดำเนินการโดยนำเข้าประชุมเพื่อพิจารณาในระดับภาควิชา หรือ ระดับคณะต่อไป

3. มีการติดตามข้อร้องเรียน เพื่อรับฟังความพึงพอใจต่อผลการจัดการข้อร้องเรียนของนิสิต

4. อาจารย์

4.1 มีการบริหารและพัฒนาอาจารย์ตั้งแต่ระบบการรับอาจารย์ใหม่และมีกลไกการคัดเลือกอาจารย์ที่เหมาะสม โปร่งใส

ภายใต้การบริหารของภาควิชา โดยมีหัวหน้าภาควิชาและทีมผู้บริหารกำกับดูแลและติดตามการบริหารงานและการพัฒนาอาจารย์ให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของคณะ มีการวางแผนระยะยาวด้านอัตรากำลังอาจารย์ การประเมินความต้องการด้านขีดความสามารถของแต่ละหลักสูตร โดยมีการประชุมของคณาจารย์ภาควิชา มีการวิเคราะห์อัตรากำลังประกอบการคัดเลือกบุคลากรใหม่ให้ตรงกับความต้องการของหลักสูตรและสาขาวิชา มีการสรรหาจ้างงาน บรรจุ บุคลากรใหม่ ตามระเบียบของคณะและมหาวิทยาลัยซึ่งมีระบบการรับและขั้นตอน ดังนี้

1. ภาควิชามีการวิเคราะห์อัตรากำลังและส่งเรื่องขออัตรากำลังตามเกณฑ์ผ่านคณะและมหาวิทยาลัยตามระบบ

2. เมื่อได้อัตราอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรร่วมประชุมกับอาจารย์ประจำของภาควิชา เพื่อพิจารณาสาขา ที่ต้องการรับหรือสาขาขาดแคลน โดยพิจารณาจากแผนอัตรากำลัง และกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครอาจารย์ใหม่ เพื่อให้มีจำนวนอาจารย์ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางสาขาวิชา เสริมสร้างความเข้มแข็งของหลักสูตร

3. ประกาศรับอาจารย์ตามระเบียบของคณะและมหาวิทยาลัยฯ โดยมีการคัดเลือกอาจารย์ที่เหมาะสมตามคุณสมบัติที่กำหนด

4. แต่งตั้งคณะกรรมการสัมภาษณ์อาจารย์ใหม่ โดยกำหนดให้กรรมการสัมภาษณ์ประกอบด้วยอาจารย์ในสาขาที่รับเข้าอย่างน้อย 1 คน หัวหน้าภาควิชา และผู้บริหารของคณะ

5. อาจารย์ใหม่จะได้รับคำแนะนำในด้านการเรียนการสอน ด้านการทำงานในองค์กร และด้านอื่น ๆ ตามภารกิจของภาควิชา/คณะ นอกจากนั้นอาจารย์ใหม่ยังต้องเข้ารับการอบรม สัมมนาจากทางมหาวิทยาลัย เพื่อให้ความรู้และฝึกทักษะการสอน อีกทั้งยังทำให้อาจารย์ใหม่ได้มีเครือข่ายรู้จักกันระหว่างคณะ อาจารย์ใหม่จะได้รับมอบหมายให้เข้าสอนร่วมกับอาจารย์ประจำรายวิชา /อาจารย์พี่เลี้ยง

6. ประเมินผลการปฏิบัติงานตามภาระงานทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ งานด้านการเรียนการสอน งานด้านวิจัย งานด้านการบริการวิชาการแก่สังคม งานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และงานด้านอื่น ๆ โดยกรรมการประเมินระดับภาควิชา และระดับคณะพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ

7. มีการแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรโดยผ่านการเสนอฝ่ายวิชาการคณะ และกรรมการประจำคณะ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการวิชาการ โดยสภามหาวิทยาลัยฯ พิจารณาอนุมัติ ตามลำดับ แล้วแจ้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อรับทราบต่อไป

4.2 คุณสมบัติที่เหมาะสมของอาจารย์ในหลักสูตร

อาจารย์ในหลักสูตรมีคุณสมบัติที่เหมาะสม มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางสาขาวิชา ซึ่งเป็นส่วนที่มาจาก การรับสมัคร การคัดกรองตามขั้นตอน และระเบียบของมหาวิทยาลัย

ความก้าวหน้าในการผลิตผลงานทางวิชาการ

1. มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาศักยภาพอาจารย์เป็นประจำทุกปี มีการควบคุม กำกับ ส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนาตนเองในการสร้างผลงานทางวิชาการ และมีการจัดโครงการ/กิจกรรมพัฒนาศักยภาพ อาจารย์ทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง

2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรดำเนินการพัฒนาตนเองตามความต้องการ

3. ประเมินผลการพัฒนาตนเองของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยติดตามผลการพัฒนา และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

5. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

5.1 มีการออกแบบหลักสูตร ควบคุม กำกับการจัดทำรายวิชาต่างๆ ให้มีเนื้อหาที่ทันสมัย

หลักสูตรมีการออกแบบหลักสูตรและสาระรายวิชาดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการร่าง/พัฒนาหลักสูตรเพื่อจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิ / มาตรฐานของสภาวิชาชีพ(ถ้ามี) และสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาชาติและมหาวิทยาลัยเพื่อกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ จุดประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตร

2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรวิเคราะห์หลักสูตรเดิม และนำข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของ ศิษย์เก่าและการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต โดยสอบถามถึงคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 5 ด้าน มาประกอบการพิจารณา learning outcome กำหนด รายวิชา สาระรายวิชาในหลักสูตรและแผนการเรียน

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนประชุมร่วมกัน เพื่อพิจารณามาตรฐานผลการ เรียนรู้ (curriculum mapping) ในภาพรวมอีกครั้ง เพื่อให้หลักสูตรครอบคลุม learning outcome และจัด แผนการ เรียนร่วมกัน

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรยกยกร่างหลักสูตรฉบับปรับปรุงใหม่ และจัดการวิพากษ์หลักสูตรโดย ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา ซึ่งมีตัวแทนจากสภาวิชาชีพ(ถ้ามี)/ผู้ใช้บัณฑิต เข้าร่วมเป็น กรรมการ เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทิศทางการจัดทำหลักสูตร และลักษณะของรายวิชาที่ ทันสมัย รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

5. เสนอความเห็นชอบตามลำดับขั้นตอนในมหาวิทยาลัย และส่งให้ สกอ.รับทราบหลักสูตร

6. นำหลักสูตรไปดำเนินการและกำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอน (มคอ.3 - 6)

7. สรุปผลการดำเนินการประจำปี (มคอ.7)

8. มีการนำผลการประเมิน มคอ.7 มาปรับปรุงพัฒนาในปีการศึกษาต่อไป

9. ประเมินความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับหลักสูตร และความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต และนำผลการประเมินไปปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

5.2 มีการวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา

1. คณะกรรมการจัดการเรียนการสอนระดับภาควิชา จัดทำร่างรายการวิชาตามแผนการศึกษาของนิสิต เพื่อให้อาจารย์ประจำหลักสูตรพิจารณาความถูกต้องและประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. มีการประชุมคณาจารย์เพื่อพิจารณากำหนดผู้สอน ตามความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาและประสบการณ์การทำงานของแต่ละคนให้เหมาะสมกับสาระรายวิชาที่ได้รับมอบหมาย

3. คณะกรรมการจัดการเรียนการสอนระดับภาควิชารวบรวมข้อมูล เพื่อนำเข้าประชุมภาควิชาโดยมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเข้าร่วมประชุม เพื่อพิจารณาความเหมาะสมอีกครั้ง นอกจากนี้หลักสูตรได้มีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก หรือผู้เชี่ยวชาญมาเป็นอาจารย์พิเศษในบางหัวข้อ/บางรายวิชา กำหนดให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาจัดทำ มคอ.3/มคอ.4 ก่อนเปิดภาคการศึกษา

4. อาจารย์ผู้สอนชี้แจงแผนการเรียน เกณฑ์การวัดและประเมินผลให้นิสิตทราบในวันแรกของการเรียนการสอน

5. หลังปิดภาคการศึกษา นิสิตประเมินการสอนของอาจารย์

6. คณะกรรมการจัดการเรียนการสอนและอาจารย์ประจำหลักสูตรทุกหลักสูตรร่วมกันกำหนดแนวทางในการกำหนดอาจารย์ผู้สอนในแต่ละปีการศึกษา

5.3 มีการประเมินผู้เรียน กำกับให้มีการประเมินตามสภาพจริง มีวิธีการประเมินที่หลากหลาย

การกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการจัดทำแผนการเรียนรู้ (มคอ.3 และ มคอ.4)

1. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรส่งคำอธิบายรายวิชาและแผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) ให้อาจารย์ผู้สอน เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชานำไปเป็นข้อมูลสำหรับเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชาใน มคอ.3 และ มคอ.4 พร้อมทั้งกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้

2. มหาวิทยาลัยมีกลไกกำหนดให้อาจารย์ผู้สอนจะต้องส่ง มคอ.3/มคอ.4 ก่อนเปิดภาคการศึกษา

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตรวจสอบรายงาน มคอ.3/มคอ.4 ของแต่ละรายวิชาในหลักสูตร เพื่อพิจารณาความสอดคล้องตามคำอธิบายรายวิชาที่มีอยู่ใน มคอ.2 แล้วจึงนำข้อมูลขึ้นเผยแพร่กับนิสิต

4. หลังจากครบกำหนดการเพิ่ม/ถอนรายวิชา อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจะแจ้งต่อภาควิชาเพื่อดำเนินการปิดรายวิชา หากไม่มีนิสิตลงทะเบียนในรายวิชานั้นเพื่อไม่ให้มีปัญหาในการกำกับติดตาม มคอ.5/มคอ.6

5. กำหนดให้มีการประเมินการสอนโดยนิสิต ให้ผู้สอนนำเสนออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรพิจารณาว่าควรปรับปรุงรายวิชาหรือปรับปรุง มคอ.3/มคอ.4 อย่างไรในปีการศึกษาถัดไป

การประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1. หลักสูตรมีการกำหนดวิธีการประเมินไว้ มคอ.2

2. อาจารย์ผู้สอนพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบในการประเมินสอดคล้องกับจุดเน้นของรายวิชา ใน มคอ. 2 มีการกำหนดวิธีการที่ใช้ในการประเมินและเกณฑ์การประเมินใน มคอ.3/ มคอ.4 ของแต่ละรายวิชา

3. อาจารย์ผู้สอนร่วมกันพิจารณาข้อสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไข และตัดสินผลการเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วเสนอภาควิชาและคณะ

4. หลักสูตรกำหนดให้มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยการทำแบบประเมินการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามมาตรฐานการเรียนรู้และการพิจารณา ตัดสินผลการเรียนร่วมกันในที่ประชุมภาควิชา

5. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีการประชุมพิจารณาผลการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิต ตามรายวิชาที่เปิดสอน เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ให้ครบถ้วนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และให้หลักสูตรครอบคลุม learning outcome โดยกำหนดให้มีการรายงานวิธีการที่ใช้ในการประเมิน เกณฑ์การประเมิน และผลการประเมิน เพื่อหาแนวทางพัฒนาต่อไป

การตรวจสอบการประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิต

1. อาจารย์ผู้สอนรายวิชาเสนอวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีการตรวจสอบการประเมินผลการเรียนรู้ การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามมาตรฐานการเรียนรู้
3. อาจารย์ผู้สอนชี้แจงการตัดสินผลการเรียน โดยเฉพาะรายวิชาที่มีการแก้ไขเกรดของนิสิต
4. มีการปรับปรุงการตัดสินผลการเรียนตามข้อเสนอแนะของที่ประชุมภาควิชา แล้วนำเข้าที่ประชุมกรรมการประจำคณะเห็นชอบก่อนมีการแก้ไขเกรด
5. หลักสูตรนำข้อมูลการประเมินผลการเรียนรู้มาจัดทำ มคอ.7

5.4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

หลักสูตรจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน มุ่งเน้นให้นิสิตมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ และสามารถนำองค์ความรู้จากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ และแก้ไขปัญหาได้จริง จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นอกจากนี้ หลักสูตรยังมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยการฝึกประสบการณ์ด้านวิชาการและวิชาชีพให้แก่นิสิต เพื่อให้นิสิตสามารถปฏิบัติงานได้จริงเมื่อจบการศึกษา

5.5 มีผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

การกำกับประเมินการจัดการเรียนการสอนและประเมินหลักสูตร(มคอ.5 มคอ.6 และ มคอ.7)

1. มหาวิทยาลัยมีกลไกกำหนดให้อาจารย์ผู้สอนจะต้องส่ง มคอ.5 ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษา
2. หลักสูตรภายใต้การบริหารงานของภาควิชามีการกำหนดให้มีคณะกรรมการงานวิชาการ กำกับให้ผู้สอนจัดทำ มคอ.5/มคอ.6
3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตรวจสอบรายงาน มคอ.5/มคอ.6 ของแต่ละรายวิชาในหลักสูตร เพื่อพิจารณาความสอดคล้องตามคำอธิบายรายวิชาที่มีอยู่ใน มคอ.2

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีการประชุมร่วมกันเพื่อจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ. 7 ภายใน 60 วัน หลังปีการศึกษา และมีการประเมินหลักสูตร

5. เสนอที่ประชุมภาคพิจารณาเพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง/พัฒนาผลการดำเนินงานต่อไป

6. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

6.1 การบริหารงบประมาณ

ภาควิชาปรัชญาและศาสนาจัดสรรงบประมาณประจำปี ทั้งงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้เพื่อเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการและบรรยายพิเศษ นอกจากนั้นยังมีการจัดซื้อตำรา สื่อการเรียนการสอน โสตทัศนูปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ และเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเพียงพอเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียนและสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิต

6.2 ทรัพยากรการเรียนการสอนที่มีอยู่เดิม

ภาควิชาปรัชญาและศาสนามีการสนับสนุนด้านหนังสือและตำรา นอกจากนั้นการสืบค้นผ่านฐานข้อมูลออนไลน์สามารถทำได้โดยมีสำนักหอสมุดกลางที่มีหนังสือด้านปรัชญาและศาสนา รวมถึงฐานข้อมูลอื่นที่จะสืบค้น และมีห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์เป็นแหล่งตำราข้อมูลสนับสนุน นอกจากนี้ทางคณะยังมีสถานที่และอุปกรณ์ที่ใช้สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ

6.3 การจัดทรัพยากรการเรียนการสอนเพิ่มเติม

ทางภาควิชาปรัชญาและศาสนาได้จัดสรรงบประมาณประจำปีเพื่อจัดซื้อตำราและสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะวารสารทางปรัชญาและศาสนาเพื่อให้อาจารย์และนิสิตได้ค้นคว้าและใช้ประกอบการเรียนการสอน นอกจากนั้นมีการประสานงานกับสำนักหอสมุดกลางในการจัดซื้อหนังสือและตำราที่เกี่ยวข้อง อาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชามีส่วนร่วมในการเสนอแนะรายชื่อหนังสือสำหรับให้หอสมุดกลางจัดซื้อด้วย ทางคณะจัดสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยเพื่อใช้ประกอบการสอนของอาจารย์ เช่น เครื่องมัลติมีเดียโปรเจคเตอร์ คอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายภาพ 3 มิติ เครื่องถ่ายภาพการเรียนการสอน เป็นต้น

7. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
1. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ 80 มีส่วนร่วมในการวางแผน ติดตามและทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	×	×	×
2. มีรายละเอียดของหลักสูตรตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิ สาขา/สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา	×	×	×
3. มีรายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ ครบทุกรายวิชา	×	×	×
4. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และรายงานผลการดำเนินการของ ประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 ภายใน 30 วันหลัง สิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	×	×	×
5. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.7 ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	×	×	×
6. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ. 3 และ มคอ.4 อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	×	×	×
7. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การ ประเมินผลการเรียนรู้จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7	×	×	×
8. อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการ เรียนการสอน	×	×	×
9. อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปี ละหนึ่งครั้ง	×	×	×
10. จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือ วิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี	×	×	×
11. ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้ายที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0	×	×	×
12. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อมหาวิทยาลัยใหม่เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0	×	×	×

* เป็นการประเมินตัวชี้วัดต่อเนื่องจากหลักสูตรเล่มก่อนหน้า

หมวดที่ 8 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

1. การประเมินประสิทธิภาพของการสอน

1.1 การประเมินกลยุทธ์การสอน

ช่วงก่อนการสอนควรมีการประเมินกลยุทธ์การสอนโดยคณะผู้สอนหรือระดับภาควิชา และ/หรือการปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรหรือวิธีการสอน ส่วนช่วงหลังการสอนควรมีการวิเคราะห์ผลการประเมินการสอนโดยนิสิตและการวิเคราะห์ผลการเรียนของนิสิต

ด้านกระบวนการนำผลการประเมินไปปรับปรุงนั้น กระทำโดยการรวบรวมปัญหา/ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

1.2 การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

การประเมินทักษะดังกล่าวสามารถทำได้ ดังนี้

- 1) ประเมินโดยนิสิตในแต่ละวิชา
- 2) การสังเกตการณ์ของผู้รับผิดชอบหลักสูตร/ประธานหลักสูตร และ/หรือคณะผู้สอน
- 3) ภาพรวมของหลักสูตรประเมินโดยบัณฑิตใหม่
- 4) การทดสอบผลการเรียนรู้ของนิสิตเทียบเคียงกับสถาบันอื่นในหลักสูตรเดียวกัน

2. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

2.1 โดยนิสิต

1) มีการสำรวจความเห็นของนิสิตในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา 2 ช่วง คือ

- (1) ภายหลังการเรียนรายวิชาในหลักสูตรครบถ้วน
- (2) ภายหลังการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์

2) นำผลการสำรวจความเห็นทั้ง 2 ช่วงมาประเมินผลหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงต่อไป

2.2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิและ/หรือจากผู้ประเมินภายนอก

สำรวจและรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อสังเกตการณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ประเมินภายนอก เพื่อนำไปพัฒนา/ปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตรต่อไป

2.3 โดยผู้ใช้บัณฑิตและ/หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ

1) สำรวจข้อมูลจากผู้บังคับบัญชา ผู้ว่าจ้างหรือผู้ร่วมงานกับคณาจารย์บัณฑิตใหม่ ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

2) ติดตามผลงานของคณาจารย์บัณฑิตใหม่ในด้านอื่น ๆ เช่น ผลงานการทำวิจัย การเขียนหนังสือหรือตำรา เป็นต้น

3. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร

ต้องผ่านการประกันคุณภาพหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาโท สาขาวิชาปรัชญาและศาสนาและตัวบ่งชี้เพิ่มเติมข้างต้น รวมทั้งผ่านการประเมินการประกันคุณภาพภายใน (IQA)

4. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุงหลักสูตร

- 1) รวบรวมข้อเสนอแนะ/ข้อมูลจากการประเมินของนิสิต ผู้ใช้บัณฑิต และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
- 2) วิเคราะห์ทบทวนข้อมูลข้างต้นโดยผู้รับผิดชอบหลักสูตร/ประธานหลักสูตร
- 3) ประชุมอาจารย์ประจำหลักสูตร พิจารณาทบทวนผลสรุปการดำเนินงานหลักสูตรจากร่างรายงานผลการดำเนินงานหลักสูตรและความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ระดมความคิดเห็นวางแผนปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อใช้ในรอบการศึกษาต่อไป จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตรเสนอต่อคณบดี

แบบเสนอขอเปิดรายวิชาใหม่

ระดับบัณฑิตศึกษา

ภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

จำนวนหน่วยกิต (ชม.บรรยาย-ชม.ปฏิบัติการ-ชม.ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง)

1. รหัสวิชา 01387522 3(3-0-6)
ชื่อวิชาภาษาไทย การวิเคราะห์ประวัติปรัชญาตะวันออกและตะวันตก
ชื่อวิชาภาษาอังกฤษ Analysis of History of Eastern and Western Philosophy
2. รายวิชาที่ขอเปิดอยู่ในหมวดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา ดังนี้
 (✓) วิชาเอกในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา
 (✓) วิชาเอกบังคับ
 ( ) วิชาเอกเลือก
 ( ) วิชาบริการสำหรับหลักสูตร..... สาขาวิชา.....
3. วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน ไม่มี
4. วิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน ไม่มี
5. วันที่จัดทำรายวิชา วันที่ 23 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561
6. วัตถุประสงค์ในการเปิดรายวิชา
เพื่อศึกษาแนวความคิดของปรัชญาตะวันออกและตะวันตก
7. คำอธิบายรายวิชา (Course Description)
ประวัติแนวความคิดของนักปรัชญาตะวันออกและตะวันตกที่สำคัญ วิเคราะห์ลักษณะและอิทธิพลของแนวความคิดเหล่านั้นที่มีต่อปรัชญาและศาสนา
History of ideas of major Eastern and Western philosophers, analysis of features and influences of those ideas on philosophy and religion.
8. อาจารย์ผู้สอน
รายละเอียดตามที่ปรากฏในหมวดที่ 3 ข้อ 3.2
9. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)
รายละเอียดตามที่ปรากฏในหมวดที่ 4 ข้อ 3

แบบเสนอขอเปิดรายวิชาใหม่

ระดับบัณฑิตศึกษา

ภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

จำนวนหน่วยกิต (ชม.บรรยาย-ชม.ปฏิบัติการ-ชม.ศึกษาด้วยตนเอง)

1. รหัสวิชา 01387545 3(3-0-6)
ชื่อวิชาภาษาไทย การวิเคราะห์ปรัชญาเทคโนโลยี
ชื่อวิชาภาษาอังกฤษ Analysis in Philosophy of Technology
2. รายวิชาที่ขอเปิดอยู่ในหมวดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา ดังนี้
(✓) วิชาเอกในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา
( ) วิชาเอกบังคับ
(✓) วิชาเอกเลือก
( ) วิชาบริการสำหรับหลักสูตร..... สาขาวิชา.....
3. วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน ไม่มี
4. วิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน ไม่มี
5. วันที่จัดทำรายวิชา วันที่ 23 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561
6. วัตถุประสงค์ในการเปิดรายวิชา
เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) โดยเน้นเรื่อง ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และการวิจัยพัฒนา
7. คำอธิบายรายวิชา (Course Description)
เทคโนโลยีในฐานะปรากฏการณ์ที่มีผลกระทบต่อมนุษย์และสังคม นิยามและสารัตถะของเทคโนโลยี ปัญหาความเป็นกลางของเทคโนโลยี เทคโนโลยีกับประเด็นทางปรัชญาที่เกี่ยวข้อง ความสัมพันธ์ของเทคโนโลยีสารสนเทศกับคอมพิวเตอร์ ปัญญาประดิษฐ์ และเครือข่ายสังคมออนไลน์
Technology as a phenomenon with impacts on man and society. Definitions and essence of technology. Problems of technology's neutrality. Technology and its related philosophical issues. Information technology and its relationship with computer. Artificial intelligence and social network.
8. อาจารย์ผู้สอน
รายละเอียดตามที่ปรากฏในหมวดที่ 3 ข้อ 3.2
9. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)
รายละเอียดตามที่ปรากฏในหมวดที่ 4 ข้อ 3

แบบเสนอขอปรับปรุงรายวิชา

ระดับบัณฑิตศึกษา

ภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

จำนวนหน่วยกิต (ชม.บรรยาย-ชม.ปฏิบัติการ-ชม.ศึกษาด้วยตนเอง)

1. รหัสวิชา 01387591 1(1-0-2)

ชื่อวิชาภาษาไทย ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญาและศาสนา

ชื่อวิชาภาษาอังกฤษ Research Methods in Philosophy and Religion

2. รายวิชาที่ขอปรับปรุงอยู่ในหมวดวิชาระดับบัณฑิตศึกษา ดังนี้

 (✓) วิชาเอกในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา (✓) วิชาเอกบังคับ ( ) วิชาเอกเลือก ( ) วิชาบริการสำหรับหลักสูตร..... สาขาวิชา.....

3. วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน ไม่มี

4. วิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน ไม่มี

5. วันที่จัดทำรายวิชา วันที่ 23 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561

6. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

ปรับให้สอดคล้องกับเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยประเด็นสำคัญของรายวิชายังคงเดิมอยู่ แต่จะให้นักศึกษา
กระบวนการเขียนงานวิจัยเชิงปฏิบัติจากอาจารย์ที่ปรึกษาโดยตรง

7. ตารางเปรียบเทียบการปรับปรุงรายวิชา

รายวิชาเดิม	รายวิชาปรับปรุง	สิ่งที่เปลี่ยนแปลง
01387591 ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญา และศาสนา Research Methods in Philosophy and Religion วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน ไม่มี วิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน ไม่มี คำอธิบายรายวิชา (Course Description) หลักและระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญาและศาสนา การ กำหนดปัญหา การวาง รูปแบบการวิจัย การตั้งวัตถุประสงค์ และสมมติฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการ และเครื่องมือ ทางการวิจัย การวิเคราะห์และตีความข้อมูล ระเบียบวิจัยแบบ ต่าง ๆ และการเขียนรายงานและการเสนอผลการวิจัย Principles and research methods in philosophy and religion, identification of research problems, formulation of research objectives and hypotheses, collection of data, methods and tools, data analysis and interpretation, different types of research methodology and report writing and presentation.	01387591 ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญา และศาสนา Research Methods in Philosophy and Religion วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน ไม่มี วิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน ไม่มี คำอธิบายรายวิชา (Course Description) ไม่เปลี่ยนแปลง	ลดหน่วยกิต

8. อาจารย์ผู้สอน

รายละเอียดตามที่ปรากฏในหมวดที่ 3 ข้อ 3.2

9. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

รายละเอียดตามที่ปรากฏในหมวดที่ 4 ข้อ 3

เค้าโครงรายวิชา (Course Outline)

01387522

การวิเคราะห์ประวัติปรัชญาตะวันออกและตะวันตก

Analysis of History of Eastern and Western Philosophy

เค้าโครงรายวิชา (Course Outline)	จำนวนชั่วโมงบรรยาย
1. การศึกษาเชิงวิเคราะห์ที่มีต่อประวัติปรัชญา	3
2. ปรัชญาอินเดียสายฮาสติกะ	6
3. ปรัชญาอินเดียสายนาสติกะ	6
4. ปรัชญาจีน	6
5. ปรัชญาตะวันตกสมัยโบราณ	6
6. ปรัชญาตะวันตกสมัยกลาง	6
7. ปรัชญาตะวันตกสมัยใหม่	6
8. ปรัชญาตะวันตกร่วมสมัย	6
รวม	<u>45</u>

เค้าโครงรายวิชา (Course Outline)
01387545
การวิเคราะห์ปรัชญาเทคโนโลยี
Analysis in Philosophy of Technology

เค้าโครงรายวิชา (Course Outline)	จำนวนชั่วโมงบรรยาย
1. มूलฐานของปรัชญาเทคโนโลยี	3
2. เทคโนโลยีฐานะปรากฏการณ์ที่มีผลกระทบต่อมนุษย์และสังคม	6
3. นิยามและสاردณะของเทคโนโลยี	6
4. ปัญหาความเป็นกลางของเทคโนโลยี	6
5. เทคโนโลยีกับประเด็นทางปรัชญาการเมือง	6
6. เทคโนโลยีกับศาสนา	6
7. เทคโนโลยีกับประเด็นทางปรัชญาเกี่ยวกับสารสนเทศ	6
8. ประเด็นทางปรัชญาว่าด้วยคอมพิวเตอร์ ปัญญาประดิษฐ์ และเครือข่ายสังคมออนไลน์	6
รวม	<u>45</u>

บรรณานุกรมผลงานทางวิชาการ

- อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร   อาจารย์ประจำหลักสูตร
 อาจารย์ผู้สอน   อาจารย์พิเศษ

ชื่อ - นามสกุล : เทพทวี โชควคิน

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกเมื่อปี พ.ศ. 2550

1. ผลงานแต่งเรียบเรียง ตำรา หนังสือหรือบทความทางวิชาการ

เทพทวี โชควคิน. (2557). บทปริทัศน์ว่าด้วยความก้าวหน้าของงานวิจัยทางปรัชญาเกี่ยวกับเหตุผลเชิงศีลธรรม.

วารสารเทคโนโลยีสุรนารี Suranaree Journal of Social Science 8(2) : 121-127.

เทพทวี โชควคิน. (2558). บทปริทัศน์ว่าด้วยประเด็นวิจัยในจริยศาสตร์น้ำ. วารสารเทคโนโลยีสุรนารี

Suranaree Journal of Social Science 9(2): 123-128.

เทพทวี โชควคิน. (2559). บทปริทัศน์ว่าด้วยมุมมองแบบปรัชญาต่อข้อความที่ระบุถึงตนเอง. วารสารเทคโนโลยี

สุรนารี Suranaree Journal of Social Science 10(1): 155-164.

เทพทวี โชควคิน. (2559). บทปริทัศน์ทางปรัชญาว่าด้วยแก่นสารนิยม. ใน วารสารเทคโนโลยีสุรนารี Suranaree

Journal of Social Science 10(2): 159-166.

2. ผลงานวิจัย

เทพทวี โชควคิน. (2558). ความเป็นศาสตร์แบบสหวิทยาการในศึกษาทั่วไป. ใน เปิดโลกกว้างทางปัญญา วิชา

ศึกษาทั่วไป: การประชุมวิชาการระดับชาติ = GEN Conference 2014 Open World:

12-25.

3. ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น

ไม่มี

4. ผลงานวิชาการรับใช้สังคม

ไม่มี

บรรณานุกรมผลงานทางวิชาการ

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

อาจารย์ประจำหลักสูตร

อาจารย์ผู้สอน

อาจารย์พิเศษ

ชื่อ - นามสกุล : ธเนศ ปานหัวไผ่

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกเมื่อปี พ.ศ. 2553

1. ผลงานแต่งเรียบเรียง ตำรา หนังสือหรือบทความทางวิชาการ

ไม่มี

2. ผลงานวิจัย

ธเนศ ปานหัวไผ่. 2557. “ศึกษาวิเคราะห์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระพุทธศาสนากรณีศึกษาพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธัมโม).” วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 21 (2): 193-216.

ปิยะพัชร เครือเขื่อนเพชร, ผจกญ คำชูสังข์, ธเนศ ปานหัวไผ่. 2558. “การศึกษาเชิงเปรียบเทียบเรื่องค้นหาในพุทธศาสนาเถรวาทกับแนวคิดเรื่องความต้องการในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์.” วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 43 (1): 25-34.

นฤพล สถาพร, อีริตม์ แสงแก้ว, ธเนศ ปานหัวไผ่. 2560. “การศึกษาวิเคราะห์การอ้างเหตุผลกรณีการสร้าง ความหมายเรื่องกำเนิดประชาธิปไตยไทย.” วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 24 (2): 243-259.

3. ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น

ไม่มี

4. ผลงานวิชาการรับใช้สังคม

ไม่มี

บรรณานุกรมผลงานทางวิชาการ

- อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร   อาจารย์ประจำหลักสูตร
 อาจารย์ผู้สอน   อาจารย์พิเศษ

ชื่อ - นามสกุล : ธีรต์ม์ แสงแก้ว

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกเมื่อปี พ.ศ. 2546

1. ผลงานแต่งเรียบเรียง ตำรา หนังสือหรือบทความทางวิชาการ

ไม่มี

2. ผลงานวิจัย

โสภิตา สุ่มสังข์, ธีรต์ม์ แสงแก้ว, บารมี อริยะเลิศเมตตา. 2558. “การศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดการอวดตารในศาสนาฮินดูกับพุทธศาสนาเถรวาท.” วารสารวิทยาสาร. 114 (6) 19-27.

ธีรต์ม์ แสงแก้ว. 2559. “ทฤษฎีมายาการของคังกรจารย์ : สาระตละและพัฒนาการ”. วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์. 11 (22) : 62-73.

ฉัตรชัย เนื่องพิมพ์, ธีรต์ม์ แสงแก้ว, บารมี อริยะเลิศเมตตา. 2560. “การศึกษาวิเคราะห์ฐานะเชิงสังคมของมนุษย์ตามทรรศนะพุทธศาสนาเถรวาท.” วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 12 (2) : 9-18.

3. ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น

ไม่มี

4. ผลงานวิชาการรับใช้สังคม

ไม่มี

บรรณานุกรมผลงานทางวิชาการ

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

อาจารย์ประจำหลักสูตร

อาจารย์ผู้สอน

อาจารย์พิเศษ

ชื่อ – นามสกุล : บารมี อริยะเลิศเมตตา

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกเมื่อปี พ.ศ. 2547

1. ผลงานแต่งเรียบเรียง ตำรา หนังสือหรือบทความทางวิชาการ

ไม่มี

2. ผลงานวิจัย

โสภิตา สุ่มสังข์, อีรัตน์ แสงแก้ว, บารมี อริยะเลิศเมตตา. 2558. “การศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดการอวตารในศาสนาฮินดูกับพุทธศาสนาเถรวาท.” วารสารวิทยาสาร. 114 (6) 19-27.

ฉัตรชัย เนื่องพิมพ์, อีรัตน์ แสงแก้ว, บารมี อริยะเลิศเมตตา. 2560. “การศึกษาวิเคราะห์ฐานะเชิงสังคมของมนุษย์ตามทรรศนะพุทธศาสนาเถรวาท.” วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 12 (2) : 9-18.

ปฐมชิสิตา ตันติขุติ, บารมี อริยะเลิศเมตตา, ผจกญ คำชูสังข์. 2560. “ประเด็นจริยธรรมในการหลบหลีกภาชีอากร : การศึกษาเชิงวิเคราะห์.” วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 13 (3): 15-24.

3. ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น

ไม่มี

4. ผลงานวิชาการรับใช้สังคม

ไม่มี

บรรณานุกรมผลงานทางวิชาการ

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

อาจารย์ประจำหลักสูตร

อาจารย์ผู้สอน

อาจารย์พิเศษ

ชื่อ - นามสกุล : ประเวศ อินทองปาน

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกเมื่อปี พ.ศ. 2544

1. ผลงานแต่งเรียบเรียง ตำรา หนังสือหรือบทความทางวิชาการ

ประเวศ อินทองปาน. 2559. พุทธศาสนากับสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประเวศ อินทองปาน. 2559. “การธำรงวัฒนธรรมไทยที่มีรากฐานจากพระพุทธศาสนา.” วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2 (1): 30-35.

2. ผลงานวิจัย

วิจิตร คดเกี้ยว, ประเวศ อินทองปาน. 2561 “การศึกษาวิเคราะห์มรรคมืดองค์ 8 ในพุทธปรัชญาเถรวาทกับภาวะสมดุลของระบบนิเวศ.” วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 4 (1): 12-17.

3. ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น

ไม่มี

4. ผลงานวิชาการรับใช้สังคม

ไม่มี

บรรณานุกรมผลงานทางวิชาการ

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

อาจารย์ประจำหลักสูตร

อาจารย์ผู้สอน

อาจารย์พิเศษ

ชื่อ - นามสกุล : โกวิทย์ พิมพวง

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกเมื่อปี พ.ศ. 2547

1. ผลงานแต่งเรียบเรียง ตำรา หนังสือหรือบทความทางวิชาการ

ไม่มี

2. ผลงานวิจัย

โกวิทย์ พิมพวง, เมธาวี ยุทธพงษ์ธาดา. 2560. "ภาษาและความคิดเชิงอุดมคติในปรัชญาคำสอน เรื่องสุภาชิตพระร่วง", วารสารวิเทศศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 7 (2), 147-182.

โกวิทย์ พิมพวง. 2560. "การวิเคราะห์วรรณคดีไทยตามทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต: ภาพเงาแห่งทฤษฎีส ที่ปรากฏในวรรณคดีไทย", วารสารรมยสาร, 15(2), 319-324.

3. ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น

ไม่มี

4. ผลงานวิชาการรับใช้สังคม

ไม่มี

บรรณานุกรมผลงานทางวิชาการ

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

อาจารย์ประจำหลักสูตร

อาจารย์ผู้สอน

อาจารย์พิเศษ

ชื่อ - นามสกุล : วิทยา ศักยาภินันท์

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกเมื่อปี พ.ศ. 2531

1. ผลงานแต่งเรียบเรียง ตำรา หนังสือหรือบทความทางวิชาการ

วิทยา ศักยาภินันท์. 2557 "ความกตัญญูทเวที่ต่อพ่อแม่ในฐานะเครื่องมือปลูกฝังจริยธรรมแก่ลูกตามนัยพระพุทศาสนา", วารสารมนุษยศาสตร์ (Humanities Journal), ปีที่ 21, ฉบับที่ 2, กรกฎาคม - ธันวาคม 2557, หน้า 141-164

2. ผลงานวิจัย

นภัสสรณ์ วสุคงสิน, ดร.วิทยา ศักยาภินันท์. 2560. "การศึกษาการอ้างเหตุผลผิดในชีวิตประจำวัน: ศึกษาเฉพาะกรณีความคิดเห็นบนกระดานสนทนาของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ต", วารสารมนุษยศาสตร์, ปีที่ 24, ฉบับที่ 2, กรกฎาคม - ธันวาคม 2560, หน้า 10-20

3. ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น

ไม่มี

4. ผลงานวิชาการรับใช้สังคม

ไม่มี

บรรณานุกรมผลงานทางวิชาการ

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

อาจารย์ประจำหลักสูตร

อาจารย์ผู้สอน

อาจารย์พิเศษ

ชื่อ - นามสกุล : กิรติ บุญเจือ

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทเมื่อปี พ.ศ. 2511

1. ผลงานแต่งเรียบเรียง ตำรา หนังสือหรือบทความทางวิชาการ

ไม่มี

2. ผลงานวิจัย

เอนก สุวรรณบัณฑิต, กิรติ บุญเจือ. 2558. สังคมบนฐานความรู้และสันติภาพ. วารสารธรรมสาร. 13 (2): 149-159.

3. ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น

ไม่มี

4. ผลงานวิชาการรับใช้สังคม

ไม่มี

คำสั่งคณะมนุษยศาสตร์
ที่ 121/2560

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา

เพื่อให้การบริหารการศึกษาของภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 เพื่อดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ประเวศ อินทองปาน	ประธานกรรมการ
2. ศาสตราจารย์ ดร.เดือน คำดี	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
3. ศาสตราจารย์ ดร.จ่านงค์ อติวัฒน์สิทธิ์	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
4. ศาสตราจารย์ ดร.วัชระ งามจิตรเจริญ	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
5. รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ศักยาภินันท์	กรรมการ
6. อาจารย์ ดร.บารมี อริยะเลิศเมตตา	กรรมการ
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรต์มย์ แสงแก้ว	กรรมการ
8. อาจารย์ ดร.เทพทวี โชควศิน	กรรมการ
9. อาจารย์ ดร.ธเนศ ปานหัวไผ่	กรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการตามรายชื่อดังกล่าวนี้ มีหน้าที่ร่วมพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับรายละเอียดและมาตรฐานหลักสูตร รวมถึงดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้แล้วเสร็จเพื่อนำเสนอต่อภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ และนำเสนอต่อมหาวิทยาลัยตามขั้นตอนโดยให้แล้วเสร็จตามกรอบระยะเวลาที่ สกอ. กำหนด

สั่ง ณ วันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2560

(รองศาสตราจารย์ ดร.กนกพร นุ่มทอง)
รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร
ปฏิบัติหน้าที่แทนรักษาการแทนคณบดีคณะมนุษยศาสตร์

คำสั่งภาควิชาปรัชญาและศาสนา

ที่ 26/2559

เรื่อง แต่งตั้งประธานและกรรมการประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา
และ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา

ด้วยคณะกรรมการประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา และ
คณะกรรมการประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา ได้มีการเปลี่ยนแปลงโดยการ
เกษียณอายุราชการไป 1 ท่าน เพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของภาควิชาปรัชญาและ
ศาสนาทั้ง 2 หลักสูตรดังกล่าวเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของ สกอ. และการประกันคุณภาพ ดำเนินไปอย่างมี
ประสิทธิภาพเรียบร้อยในการติดตาม กำกับ การจัดการศึกษาในหลักสูตร

ในการนี้ เพื่อให้เป็นไปตามมติที่ประชุมภาควิชาปรัชญาและศาสนา ครั้งที่ 9/2559 วันที่ 28
กันยายน 2559 จึงแต่งตั้งประธานหลักสูตรและคณะกรรมการประจำหลักสูตรเพื่อดูแลหลักสูตรศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา
(หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2556) ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ดังนี้

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา

1. อาจารย์ ดร.ธเนศ ปานหัวไม้	ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ศักยาภินันท์	กรรมการ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ประเวศ อินทองปาน	กรรมการ
4. อาจารย์ ดร.บารมี อริยะเลิศเมตตา	กรรมการ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรต์ม์ แสงแก้ว	กรรมการ
6. อาจารย์ ดร.เทพทวี โชควสิน	กรรมการและเลขานุการ

ภาระหน้าที่

1. วางแผนการเปิดรายวิชาในระดับปริญญาโทในแต่ละภาคการศึกษา
2. ให้ความเห็นชอบแผนการสอนของรายวิชาต่าง ๆ ในระดับปริญญาโท
3. ติดตามและประเมินผลการเรียนการสอนทุกรายวิชาในระดับปริญญาโท และรวบรวมข้อมูลเพื่อ
การประกันคุณภาพการศึกษา
4. ให้คำปรึกษาด้านการเรียนและการวางแผนการเรียนแก่นิสิตปริญญาโท
5. ประสานงานกับคณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้นิสิตสำเร็จการศึกษาตาม
แผนการดำเนินงานของหลักสูตร
6. จัดทำทำเนียบผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเพื่อเชิญเป็นอาจารย์พิเศษ วิทยากร และกรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์
7. เสนอแผนงานปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา ตามกรอบ
ระยะเวลาที่ สกอ. กำหนด

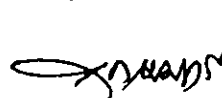
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรต์ม์ แสงแก้ว	ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ศักยาภินันท์	กรรมการ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ประเวศ อินทองปาน	กรรมการ
4. อาจารย์ ดร.บารมี อริยะเลิศเมตตา	กรรมการ
5. อาจารย์ ดร.ธเนศ ปานหัวไผ่	กรรมการ
6. อาจารย์ ดร.เทพทวี โชควสิน	กรรมการและเลขานุการ

ภาระหน้าที่

1. วางแผนการเปิดรายวิชาระดับปริญญาเอก ในแต่ละภาคการศึกษา
2. ให้ความเห็นชอบแผนการสอนของรายวิชาต่าง ๆ ในระดับปริญญาเอก
3. ติดตามและประเมินผลการเรียนการสอนทุกรายวิชาในระดับปริญญาเอก และรวบรวมข้อมูลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา
4. ให้คำปรึกษาด้านการเรียนและการวางแผนการเรียนแก่นิสิตปริญญาเอก
5. ประสานงานกับคณะกรรมาธิการอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้นิสิตสำเร็จการศึกษาตามแผนการดำเนินงานของหลักสูตร
6. จัดทำทำเนียบผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเพื่อเชิญเป็นอาจารย์พิเศษ วิทยากร และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
7. เสนอแผนงานปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา ตามกรอบระยะเวลาที่ สกอ. กำหนด

สั่ง ณ วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โกเมนทร์ ชินวงศ์)
หัวหน้าภาควิชาปรัชญาและศาสนา